PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК III ЛИПЕНЬ — JULY, 1962. ЧИСЛО 7

Англійська Королева Мати у вітальні Кларенс Гавз в Лондоні, Англія, з своїм пестуном Коргі.
(CP Photo)

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК III
Ч. 7

ЛИПЕНЬ, 1962
Виходить раз у місяць

Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія
Редакторка Наталія Когуська

Річна переплата в Канаді	$3.50
Поза Канадою	4.00
Поодиноке число	.40

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

JULY, 1962
Monthly Publication

VOL. III
No. 7

Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada	$3.50
Subscription in other countries	4.00
Single copy	.40

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

ДОКІЯ ГУМЕННА
СЕРЕД ХМАРОСЯГІВ
Нова, щойно вийшла з друку книжка відомої авторки.
Перед читачем цієї книжки промиготить захоплива панорама нью-йоркської мозаїки, вловлена двадцять один раз у раму короткої новелі.
Ціна книжки $2.50.
Замовлення й оплату надсилати на адресу:
DOKIA HUMENNA
c/o UVAN
206 West 100th Street
New York 25, N.Y., U.S.A.

ЗМІСТ

Творимо нові сторінки історії	1
Проф. М. Славінський — Велика Княгиня Ольга	2
О. Копач — Наталена Королева	3
М. Пастернакова — Силюети сучасних українських танцюристок	5
Дмитро Міщенко — Сіверяне	8
В. Завадська — Свято Симона Тетлюри	12
Вечір Оксани Лятуринської	12
І. Іванишин — Джуджі	13
Prof. O. Starchuk — The Ukrainian Language	14
Ганна Черінь — Промені віри й молитви	16
Др. Дм. Бучинський — Літопис	17
Є. Білич — Наймолодші учні	19
Ганна Черінь — По рибу	20
А. Волощак — Ігорчик	20
Річні звіти	21
Марія Бурак — Українська вишивка	31
Для наших господинь	32
Монографія про Довженка	33
Історія Українського Кіна	33

ЧЛЕНСЬКИЙ ЧАЙ У ГЕМИЛТОНІ

В неділю 11 лютого 1962 р., відділ Союзу „Калина" влаштував чайне прийняття. Запрошені були о. прот. В. Федак з дружиною, управа відділу Союзу Українок ім. Лесі Українки та жінки, яких відділ хотів би бачити в своїх рядах.

Після чаю і смачних та мальовничих канапок і тісточок, голова відділу пані Орися Сушко привітала гостей і членок, та коротко ознайомила всіх із ціллю цього прийняття, а саме — приєднання нових членок. Дальше подала загальні напрямні праці Союзу Українок Канади.

Головним промовцем був о. прот. Федак. У своїм слові він підкреслив важливість приналежности до жіночої організації саме цих жінок, які знаходяться в процесі виховання молодого покоління та які можуть користати із цієї організації як джерела виховних засобів.

Дальше промовляла пані А. Токарик. Пані Токарик передала привіт від централі Союзу Українок Канади. Вона зосередила свою увагу на деяких виданнях, якими жінки можуть користуватися у своїй виховній праці, а саме журнал „Промінь" та інші.

Голова відділу Союзу Українок ім. Лесі Українки пані Пелепяк привітала відділ „Калина", та побажала успіху в праці.

Приємною несподіванкою було прибуття о. Д. Фотія і о. Легенюка з дружинами з Торонта, та о. М. Юрківського з Вінніпегу, які в цей час були гостями в о. Федака.

Голова п. О. Сушко познайомила членок з гостями, та з членками управи обох відділів та подякувала всім за участь.

Успіх прийняття був наглядний, бо відділ „Калина" збільшився на 6-ох членок, та багато прихильниць, які обіцяли вписатися в члени пізніше.

Прихід з цього прийняття був призначений на пресовий фонд журналу „Промінь". Збірка принесла 15 долярів.

Дарія Бродгид.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК III ЛИПЕНЬ, 1962 Ч. 7

Творимо нові сторінки історії

Наш ювілейний рік — 35-ліття Союзу Українок Канади приніс нам багато радісного. А ми щойно в половині його. Перед нами до закінчення цього року лишається ще доволі часу, щоб записати на сторінках нашої історії все те, що найкраще, все що важніше, що нам довелось зробити, або осягнути.

Держачи пальці на живчику нашого організаційного життя, треба сказати, що цього року, може більше як коли, членство Союзу на місцях по відділах виявило надзвичайну живучість, зацікавлення ширшого характеру справами, присвятило багато більше уваги культурно-освітній праці та громадському вихованні молоді. Майже кожний відділ улаштував імпрезу з нагоди 35-ліття організації та взяв на себе дуже важливий обовязок — бути представником свого журнала „Промінь" на місцях, клопотатись його справами та розбудувати його. Це все крім щоденної необхідної роботи на місцях при існуючій там інституції чи церкві.

Треба сказати, що оживив нас ювілейний рік, відтворив у нас спогади про трудні початки, поставив нам знов перед очі наші первісні цілі, кинув світло на наші ідеали, яких ми ніколи не мали потреби міняти, але й сьогодні з ще більшим переконанням і гордістю можемо сказати, що виточена дорога, якою ми йшли була гарна, взнесла і велика. Цінний реферат ініціяторки нашої організації, Савелі Стечишин, що був читаний по відділах на ювілейних імпрезах організації, повів нас дорогами 35-літніх трудів і змагань за наше краще завтра.

Ми творили історію, якою може бути горда кожна організація. Спільними силами нашого членства, кожної одиниці, що стояла в рядах нашої організації ми збирали наші розпорошені сили в одно, споювали їх одною великою ідеєю — служінням своєму народові, його ідеалами. Багато з нас, не маючи організації були б загубились в чужому широкому світі, стали б безіменними і пропавшими для свого народу.

Великі заслуги має перед суспільством цей гурток жінок, що зумів створити живу й таку ідеальну програму діяльности, виточити такі далекосяглі обрії, мати перед собою такі яскраві візії майбутності, бо ось 35 років і ті первісні накреслені пляни стають все більш цінними, все більш актуальними, свіжими і конечними для життя кожної культурної українки.

Великі заслуги має і рядове членство на місцях по відділах. Не раз приходилось йому, крім праці та обовязків на місцях, відвертати нові течії, що мимоволі вливались в організацію, бажаючи перетворити її на свій новий лад, боронили свої принципи і були послідовними. В щоденних турботах, клопотах громадських у своїй льокальній інституції, церкві, наші членки ніколи не забували про те, що вони є доньками України; вони за ввесь час і сьогодні несуть перед світом гідність своєї нації, бережуть і творять культурні цінності, вони не служать ніякій ґрупі ані партії, але цілому своєму народові, вони йдуть шляхом самостійницької ідеології. В цім і лежить ціль нашої організованости, наших спільних змагань і наших досягнень.

Наша праця на місцях це ґрунт під ногами; без нього ми не в силі були б творити, розвиватись і міцніти у своїх силах. Але сама місцева праця без широких зацікавлень українською справою у світі, була б дрібною, незначною, лише для місцевих особистих потреб, без історії минулого і завдатку на майбутнє.

Не завела нас виточена 35-ть років тому програма, не сходили ми, помимо всього, з раз вибраної дороги досі, йдемо далі тим шляхом міцні, скріплені на дусі з великою вірою у світле майбутнє українського народу.

І так цим біжучим ювілейним роком відкриваємо нові сторінки нашої історії. Будемо заповнювати їх цінним змістом, новими здобутками, новими досягненнями. І треба сподіватись, що ті досягнення будуть гідні і варті назви першої української жіночої організації в Канаді — Союз Українок Канади.

Проф. М. Славінський

Велика Княгиня Ольга

Княгиня Ольга

Після смерти Ігоря (р. 948) зосталася вдовою його молода дружина Ольга, а з нею — малолітній син, Святослав.

Поки дорастав Святослав, тобто на протязі більше десяти літ, Ольга, як повноправна княгиня, правила Київською державою. Та й пізніше, поки син дійшов уже повних літ, він завжди їдучи в похід, — а більша частина його князювання перейшла в походах, — поки жива була мати, передавав їй свою владу над Києвом.

Ольга придбала великої слави, імя її оточене казковими оповіданнями, переказаними в літописах. Але навіть коли й поминемо казкові подробиці, а спинимось лише на тому, що відповідає дійсности то й тоді треба визнати, що це була дуже видатна жінка й княгиня. Молодою вона була гарна, приваблива, горда і неприступна; далі — з неї стала вірна дружина, почесна вдова, хороша мати для свого сина, така сама бабуня для своїх унуків. А сином вона мала обдарованого лицаря Святослава й внуком — Володимира Великого.

Ольга була родом з новгородської землі, старої Київської колонії; батько її був, як здається, місцевим псковським князем. Ольга була християнкою, і християнське імя її було — Олена. Наприкінці свого життя вона, як говорять літописи, одзначилась високими християнськими чеснотами, за що церква і визнала її святою. Але поза тими чеснотами це була здібна, владна, розсудлива, горда, сувора княгиня, гідна свого хороброго сина і свого великого внука. Жінка державного розуму, далекосяглий політик, обережна і разом з тим войовнича, вона міцною рукою вела урядування вже й тоді великою Київською державою.

Насамперед Ольга зробила те, до чого її зобовязували тодішні звичаї та інтереси держави. Вона тяжко помстилася деревлянам за смерть свого чоловіка; вона спалила їх головне місто Коростень, з населення — тих скарала, інших віддала в неволю, а решту примусила платити дань, — як про це пише літопис; місцеве князювання знищила, а цілу деревлянську землю приєднала назавжди безпосередньо до Києва.

Після того княгиня заспокоїлась і віддалася справам урядування. Літопис говорить, що вона об'їжджала всі державні землі; творила суд та встановлювала можливі легкі дані. Вона заложила, так звані, погости, тобто місцеві урядові осередки для селищ і громад, розподілила рівномірно податки, встановила відповідні правила для дуже важливого тоді промислу — звіроловства; закладала нові селища, ставила нові городи ,судила, адмініструвала. Усе життя її до самої смерті було повне розсудливої державної праці, — недурно літопис про неї каже, що Ольга була — наймудрішою серед людей.

Коли Ольга стала християнкою, встановити тяжко. Літопис звязує охрищення київської княгині з її подорожжю до Царгороду в р. 957, але як це видно з грецьких пам'яток, разом з Ольгою приїхав до Царгороду й її придворний священик, чого, явна річ, не було б, коли б вона не була ще тоді християнкою. Про перебування ж Ольги в Царгороді докладно говориться в книжці тодішнього візантійського імператора Костянтина Багрянородного, що описав, як він з жінкою двічі вшанував урочистим приймом свою гостю — київську княгиню Ольгу. Ольга приїхала до Царгороду з великим придворним почотом. З нею був її племінник, на жаль, не названий з імені; дванадцять родичок-княгинь, також не названих; священик, 20 чи 22 посли, 42 купці, 12 перекладчиків; були, мабуть, ще якісь інші вояки чи слуги, але тих при дворі не приймали, не обдаровували, а тому про них і промовчано. Ольгу приймали в Візан-

Олександра Копач

Наталена Королева

(Докінчення)

Письменниця радо вишукує епітети з запахом давнини. У святковій мові ставить їх звичайно після іменників, щоб ще краще, вірніше підкреслити властиві ціхи іменників. Видно це з таких прикладів: з просторів позасвітніх, під грушою благодатною, ворожнеча братня, думки мудрости країв далеких, круг земний, безодні водні, слова князя мудрого, думки творчі, слово зухвале, зухвалість бісівська, шиї журавлині, вода явлена і багато, багато інших.

Побіч такого порядку прикметників, письменниця ставить їх також за звичним для нашої розговірної мови ладом, як напр., сірі очі, світле волосся, святою самотою, над недрімним Бористеном, не вищерблиним місяцем, сліпучосяйливими хмарами, до сяйливих вершин снігових, та інші. Часом ставить авторка два, три епітети побіч себе, то знов один тільки, але завжди творять вони золоту мережу у змісті тексту.

В „Легендах Старокиївських" розсипані щедрою рукою староукраїнські слова, як напр. кінчак-меч, притик-стовп для привязування кораблів, ясновидка-ворожка, коні-мимоходи, мусія-мозаїка, протопта-доріжка, княжі бармы, Перуново-прокляття, хова-бояриня, на сириці-ремені, княже-господине, черлений, унинє. Старинні назви: Яр-бог, Ладо, брат Ісакій, боярський рід Борічі, Борічів взвіз, Опіда, мистець Олмар, Бористен-Славута, кроснята-дрібнолюдки, Бабин торжок — назва від грецьких богинь, що як кам'яні статуї прикрашували майдан у Києві. І багато іншого: слів, висловів, назв, а все це на основі стислих студій перводжерел.

Природа та її відношення до змісту творів

Природа у творах Н. Королевої це — жива істота. „Пустун-вітрець зірвався з сонної поверхні, штовхнув під бік хвилі". Або про весняне сонце — „Молоденьке сонце засміялось тисячею діяментових усміхів". За посередництвом природи подає читачеві пору дня, або на означення часу і т. п. „Сонце занурюється в море, роблючи з хвиль золоту апотезу"; „двічі місяць дозрів і золотим овочем впав у блакить Егейського моря, від часу"... „Вечірниця розсвічувала в небі свою лямпадку" ... „кажани почали ткати ризу літньої ночі, небо зорями заквітчалось"... Іноді природа стає переходом поміж одною, а другою акцією: „Промінь вечірнього сонця вдарився широким потоком об верхів'я гори, полився вдоли, вбираючи в себе весь пур-

---

тії так, як приймали перед тим представників сирійських царів — лише з більшою пошаною, як до жінки й до княгині. Ольга тим була незадоволена. Коли пізніше посли Костянтина в Києві просили в неї військової допомоги, то вона сказала, що нехай імператор постоїть у неї в Почайні (приплив Дніпра, біля Києва, тодішній київський порт), скільки вона простояла в Царгороді, тоді вона допоможе.

До нас не дійшли відомості, про що власне пересправляла Ольга з візантійським імператором; можна, однак здогадуватись, що то були політичні, й частинно — релігійні справи. Сама християнка Ольга, як здається, хотіла була завести християнство й до Київської держави; вдалася з тим до Візантії та щось ближче нам не відоме, розбило її наміри. Через два роки після подорожі до Царгороду в тій самій справі вислала вона була посольство й до німецького імператора Оттона І, але й це посольство не дало відповідних наслідків. Щоправда, з німецького боку р. 961 визначено було на Київ епископа Адальберта, який був і вибрався туди, але в скорому часі повернув назад, бо, — як не дуже то ясне сказано в німецьких памятках, — він не міг нічого зробити.

Ольга вмерла біля р. 970 у Києві й була похована своїм сином по християнському обряду.

Зам. редакції: роковини св. Кн. Ольги припадають в місяці липні.

Хата Наталени Королевої. Знимка взята з перед другої світової війни. Під час війни, при бомбардуванні Мельника розбило веранду і на її місце збудовано нову. Наперед біля вікна стоїть сама письменниця.

пур осінньої пишноти. Здавалось: несподівано відчинились двері й ллється з них чарівна могутня сила." (Хрещеник попа Івана).

Пейзаж зарисований звичайно як тло переживання і симфонія природи підкреслює ці переживання. Природа не забирає надто багато місця в творах Н. Королеви, можна сказати не багато, але вона уміло підкреслена, так, що передає колорит пустині, гаряче підсоння Святої Землі, волинські бори, Піренейські скелі і т.п.

Авторка у світлі критики

Від часу, коли вперше вийшли у Львові нариси Н. Королевої „Во дни они" 1935, наша преса часто поміщувала рецензії (ріжних рецензентів) і були вони надзвичайно прихильні. Не обійшлося без випадків проти авторки також, як напр. др. М. Рудницького рецензія на повість „1313", буцім то нехристиянську повість. Відповідь на цю критику др. М. Рудницького дав др. П. Ісаїв „Чи справді повість „буцім-то релігійна"? у Дзвонах ч. 1-2 1936 рік, обгрунтовуючи аргументами велику етичну і мистецьку користь книжки. Крім цих двох рецензентів появлялись чисельні рецензії по всіх наших журналах і часописях. „Мета" ч. 1 за рік 1936 так написала про повість „1313" — „Висока ідейність твору „1313" робить його повістю, яку в кожній европейській літературі напевно зачислили б до дуже визначних появ на европейському ринку."

„Нова Хата" — (ч. 7-8, 1936) про „Во дни они" — „Твори її можуть бути зрозумілі і цікаві не тільки нам, але... й Европі... Техніку новелі надзвичайно складну й трудну, опанувала авторка до глибини. Тому можна цю книжку, хоч яка вона маленька зачислити до перлини нашої новелістки." „Талановита письменниця ... дає нам те, чого досі не дав нам жадний український письменник. Дійсно — небувала в нас поява на літературному ринку..." („Жіноча Доля" — ч. 1., 1936).

Наша критика захоплювалася „багатством та глибиною душі" авторки, стверджувала, що „наша література підноситься до світових висот і тематикою і підходом та опрацьованням тієї тематики." „Твори Н. Королевої тим відзначаються, що по прочитанні лишають у душі благородний, глибокий і „будуючий" (у значенні св. Письма) відгомін — як добре вино лишає по собі приємний Nachgeschmack." (Г. Костельник, Дзвони ч. 1-2, 1938, Львів).

Не даремно писала „Нива" — місячник для священиків ч. 12, 1935 р.: „Поручаємо гаряче Впр. Духовенству оті твори... Мов цілющий бальсам ділають вони („Во дни они") на втомлену душу читача."

Захоплення творами Н. Королевої перед війною проявлялось не тільки в рецензіях але в дискусіях літераторів, студентів і взагалі читацької публики.

Цей „хід до висот" обірвала друга світова війна. Передвоєнні видання творів Н. Королевої зовсім вичерпані. На еміграції збереглося тільки декілька примірників у приватних руках, а на полицях наших книгарень не видно цих цінних бажаних творів, крім маленької книжки „Подорожній", видавництво „Доброї Книжки", 1956 р. Через це, ці твори незнані нашому молодшому поколінню. Велика це втрата для нас усіх. Саме молодь, — що виховується на еміграції, на ріжних літературах — могла би легко і з захопленням сприйняти творчість Н. Королевої, може краще, як Стефаника, чи давнього Нечуя-Левицького.

Творчість Н. Королевої визнається великим багатством світової тематики, розгортає перед читачем широкі виднокруги, далеких країв, давніх часів: це Свята Земля, де жив і навчав Ісус Христос, старинний Єгипет, могутня римська імперія, стародавня Еспанія, далекі, казкові Індії, екзотичний світ Кавказу, старинна, подекуди передісторична Україна і т.п. Все це творить барвисту і цікаву панораму. Творчість ця, помимо своєї ріжнородної світової тематики, не є в нашій літературі відірваним явищем, бо не тільки Леся Українка була майстром світових сюжетів і заохочувала інших письменників із них користати, ці сюжети не чужі нашій літературі з давніх часів. У 17,18. століттях бачимо на сценах наших колегій, Могилянської Академії побіч „Владиміра" та „Ласки Божої" також „Олексія, чоловіка Божого", а в ньому римських патріціїв, та християн перших століть. Маємо євангельську тематику в „Слові про збурення пекла" та інші. Особливо багата на релігійну та світову тематику наша література середньовіччя, де побіч оповідань про життя українських святих та угодників Божих маємо оповідання про святих з ріжних країв, маємо багату апокрифічну літературу та подорожничу.

До цієї давньої традиції нав'язує нитку своєї творчости Н. Королева, об'єднуючи минувшину і сучасність в одну нерозривну цілість. Творчість Н. Королевої, що в цілості складає дванадцять до п'ятнадцять томів, це вже великий і багатий вклад у нашу літературну скарбницю.

Марія Пастернакова

Силюети сучасних українських танцюристок

КЛАСИЧНИЙ БАЛЕТ

ЛІДІЯ КОВЧ

На річному іспиті-попису балетної школи у Львові у 1942 р. між численними учнями особливу увагу звертала на себе маленька русява дівчинка. Гармонійна будова тіла, по дитячому довгі ноги, сильні стопи, пливкі рухи рамен, легкість у поборюванні технічних трудностей, деякі ознаки індивідуальності, навіть шарму, відрізняли її від інших, навіть більше заавансованих у класичній техніці учениць. Дівчинкою тією була Лідія Ковч, а першою її вчителькою була прімабалерина львівського „Театру Опери і Балету" Валентина Переяславець та солістка Руфіна Ланська. Вони не тільки поклали сильні основи під балетну освіту своєї талановитої учениці, але теж вміли передати їй частину свого мистецького „я" і накреслити напрямні, що ведуть на вершини балетного мистецтва.

Лідія Ковч вже з раннього дитинства інтуїтивно відчувала красу танкового руху, інтерпретувала ним зміст заслуханих казок, при чому вже тоді виказувала розуміння тонких нюансів танкової експресії. Будучи ученицею балетної школи, Ліда виступала вже нераз в „кор де бале" на сцені Великого Театру у Львові і з того часу вона уся наче пригоріла до балетного танцю, він став її провідною зорею, метою її життя. Атмосфера театру, початкові успіхи, можливості студіювати глибше балет цілком полонили молоденьку танцюристку і вона серіозне поставилась до свого професійного вишколу. І от раптово голубу далину мрій захмарив воєнний буревій. Місто зайняли більшовики. Ліді прийшлось пережити важкі хвилини непевності й особистого приниження, заки оцінено її талан і прийнято в ряди активних членів балетного колективу Театру Опери і Балету. Це був найбільше контрастний період її життя: з одного боку матеріяльні злидні, що просто захитували її здоров'ям і водночас незвичайне духове піднесення, яке давало силу терпіти і витривати, з надією глядіти у майбутнє, де наче в серпанковому тумані зарисувалось світле досягнення — стати „пріма-балериною"! До того ідеалу Л. Ковч наближалась з вільна, одначе постійно, і в 1946 р. наступив дальший етап на її мистецькому шляху. Вона виїхала до Києва і стала ученицею української хореографічної школи. Це було необхідне для повної професійної балетної освіти під керуванням таких видатних педагогів хореографів як А. Васильєва і Г. Березова, які вже 30 років працюють у класичному балеті і перші клали фундамент під національне балетне мистецтво в Україні. Л. Ковч, вдосконаливши свій класичний танець, повернула до Львова і добивалась все кращих позицій в балетних виставах, головно в хореографії балетмайстра Віґільєва. В них танцювала сольові ролі і одною з кращих, технічно і інтерпретативно нелегких її креацій була роля доньки короля Ронських гір в балеті норвезького композитора Е. Ґріґа „Пер Ґюнт" за драмою Ібзена.

Лідія Ковч в балеті „Жізел".

Lidia Kovch — in the ballet "Gizelle"

Майже 10 років провела Л. Ковч у Львівському Театрі Опери і Балету, виступаючи в тому часі теж в інших містах України і в сателітних краях. На запрошення керівництва Опери і Балету у Варшаві, з метою піднесення рівня класичного танцю польського столичного балету Л. Ковч виїхала до Польщі у 1958 р. і до сьогод-

ні займає в ньому місце першої солістки. В порівнанні з українською професійною балетною школою, польський балет мав виразні познаки аматорщини і брак мистецького проводу для його росту. Для узгіднення метод навчання, підвищення кваліфікацій, покращання танцювальної техніки, виявлення молодих таланів і повернення давної світлої традиції польського, в тому передусім варшавського балету, Міністерство Культури і Мистецтва влаштовує кожного року загально польські конкурси солістів і балетних груп. На такому конкурсі в 1959 р. Л. Ковч і її партнер Г. Гієро добули першу нагороду. Відома у балетному европейському світі б. польська балерина, тепер педагог у державній балетній школі Таціяна Висоцька писала на сторінках журнала „Музичний Рух" Краків, 6, 1959 р.: „Лідія Ковч має високу класичну техніку, яка з'обовязує артистів великих балетних сцен. Танці її дискретні, плавні в рухах, повні ліризму і поезії, одначе без сентименталізму, технічно блискучі без сліду бути віртуозними чи театральними. В танцях Л. Ковч повітряний рисунок, ясний, повний елегантної філігранності". Молоду балерину поручають як педагога для заавансованих вже танцюристів польських державних балетів з завданням передати їм чистоту і стиль класичного танцю. І в інших журналах присвячених мистецькому житті Варшави появилися були повні ентузіязму рецензії з численними фото-знімками української балерини. У цьому ж році Л. Ковч брала теж участь в міжнародних конкурсах в Монте-Карльо, Відні і Празі, де діставала не тільки перші нагороди за виконання, але теж вирізнення за власну хореографію „Вальс" муз. Ґ-дур Ф. Шопена. За її укладом ставлять теж сольові танці і дуети як нові вставки у класичні балетні вистави.

Лідія Ковч тільки на половині шляху своєї професійної мистецької кар'єри і можна сподіватися, що вона побідною вийде у змагу в ділянці балетного мистецтва, з гідністю увійде в коло сучасної балетної еліти і своє українське імя тривким письмом впише на сторінках історії класичного балету.

——o——

ОКСАНА ВІКУЛ

„. . . хоча найкращий час свойого дитинства і юних літ я провела на чужині, далеко від рідного Поділля, я весь той час тужила за соняшною своєю батьківщиною. В думках, почуваннях і уяві я завжди бачила її як чарівну глибокими традиціями освячену, далеку, а моїй душі таку близьку країну. Це мабуть тому, що дівчинкою малою я дуже любила слухати розповідді мойого батька про Україну, про старовинні звичаї і вірування подільського села. У захопленні я живими бачила лісові мавки, що у ночі ясні і легендами заворожені ніби душі померлих зявлялися людям, водяника-царя і його доньки русалки і відьму бачила, що опівночі високо під зоряним небом на мітлі летіла. Усі ті колірово-фантастичні картини українського фолкльору я глибоко заховала в душі наче дорогі памятки з рідного краю" — так пояснювала О. Вікул свій нахил відтворювати в танку персонажі українських народних переказів та повірій як „Солоха", „Куць", „Ярило" „Купальна Пісня", „Молитва до Лади" і др.

Технічну підготову до цього роду танців, що корінням своїм сягають в дохристиянський період, О. Вікул розпочала з раннього дитячого віку, бо вже на четвертому році життя вчилася на курсах українських народних танців під керівництвом В. Авраменка в Под'єбрадах (Чехія). Звичайно, це були тільки аматорські початки у її танкових зацікавленнях, а серйозні танкові студії розпочала у балетній школі Демі-Довгопільського у Празі. Так склалося, що він був блискучий виконавець характерних танців і його „Характерник" зродив був в молоденькій ученици О. Вікул непереможну думку відповісти на нього „Солохою". І хоча цей і інші тоді намічені нею танці належать до типу театральних і вимагають сильної драматично-пантомімічної експресії, їм більше як іншим танцям необхідна високої кляси техніка і фізична справність. О. Вікул була того свідома.

У Празі в тому часі, по першій світовій війні, просто роїлося від танкових шкіл, в тому

Лідія Ковч в балеті „Ромео і Джуліета"
Lidia Kovch — in the ballet "Romeo and Juliet"

передусім модерних напрямків і тому не легко було Оксані підшукати собі відповідний тип школи. Вкінці вирішила поступити у школу класичного балету, що її вела тоді балерина українського роду Єлисавета Нікольська. Маючи основу, тобто опановуючи граматику клясичної техніки, вона знала, що нею у розвинутій формі можна з успіхом користуватися у всіх сценічних танцях. І знову так трапилося, що Є. Нікольська була знаменитою характерною танцюристкою, в тому чудово інтерпретувала еспанські, українські та циганські танці. Знов народний танковий дух домінував у школі і його з особливою насолодою вдихала в себе Оксана. Вона й далі не розлучалася з „нечистими силами", але тепер вони в її танковій композиції мали виразнішу ідейну лінію, були успішними пробами перевтілення себе в другу істоту, відкриваючи її справжню суть. Цією „психоаналізою" своїх танкових персонажів О. Вікул була — і досі є — так глибоко пройнята, що, побоюючись затінення танкового змісту, свідомо уникає виставних костюмів, гарно підробленого обличчя та інших ефектів, крім світел, які найкраще помагають створити відповідну для таких танців атмосферу і викликати настрій. З радісним приховання відчуттям О. Вікул слідкувала за підготовою українського балету „Ладо" муз. Ю. Фіяли, лібретто М. Бутовича, в якому відкритим мав стати багатогранний, фантастичний світ дохристіянської української мітології. Цей світ такий знайомий і близький був Оксані Вікул! На жаль не судилось діло довести до кінця, а проте це цілком не означає, що такий український балет не діждеться своєї появи на великій сцені, бо свіжість тематики, оригінальна хореографія і музика можуть стати блискучою атракцією для глядачів і новинкою в балетному репертуарі.

Сьогодні життєві умовини, спочатку в Міннеаполіс а тепер в Ню-Йорку, не дають змоги О. Вікул всеціло працювати у танковому мистецтві. Вона часто згадує Прагу, свою адоптовану батьківщину, великий колись центр культурного і мистецького життя Европи, що давала необмежені можливості розвитку мистецьких індивідуальностей. Оксана тужить за Прагою, з нею повязаний найкращий, шляхетний у мистецьких її поривах час, туди часто летять її думки й у висліді повязання минулого зі сучасним, постали танці її укладу „Зустріч", „Спомин", „Перший баль" і др. Усі проникнуті ліричною чистотою, позбавлені сентиментальних і мельо-драматичних акцентів. Оксана Вікул відрухово обороняється перед відсталістю, її творчі

Оксана Вікул в характерному танці „Солоха"

Oksana Vikul — in a solo ballet "Solokha"

сили не послаблюються, навпаки вона живо цікавиться всіми родами мистецтва, між якими находить багато спільного, її відношення до сценічного танцю поглиблюється, стає зріліше. Багато з давних танкових задумів змінилося, виникають все нові конкретні рішення і обережно приходить до оформлення нового танцю. Не ідеї, а власне їх втілення міняється в О. Вікул, безперечно, під впливом нових течій в танковому мистецтві, з якими вона знайомиться, маючи нагоду відвідувати не тільки усі танкові вистави у Ню-Йорку, але теж школи видатних майстрів-хореографів, студіюючи їх методи і техніку і процес їх творчої праці.

Коли почувається у добрій формі, О. Вікул виступає на українських мистецьких імпрезах, одначе не для слави і підхлібних рецензій, бо вона у своїй далеко йдучій скромності і тонкому психологічному відчутті лиш рідко сама вдоволена зі своїх танців. Танцює тому, щоби не погас вогник, який розяснює повсякденні будні і теплом зогріває віру у кращі дні, у можливість працювати в українському танковому ансамблі, бути активною у відродженні української танково-сценічної культури.

Дмитро Міщенко

СІВЕРЯНИ

РОМАН

(Продовження)

— З Чернігова не йдуть, — задумався і князь. — Чекають, видно.

Якийсь час обоє мовчали.

— Мені страшно, татуню, — зізналася Чорна. — Вони можуть викрасти...

— Не бійся, дитино, — заспокоює князь. — Батько таку сторожу поставить біля терема, що й дух не проникне до тебе, не те що хозари.

Чорна замислюється.

— А може, краще було б утекти мені в ліс, пересидіти се лихо?

— Та що ти, доню! — видивися на неї князь. — Хіба можна? Хозари тільки й чекають на це: комонники їхні по всіх путях, мабуть, розставлені.

— Ні, тату, — оживилася дівчина. — Я ж їздила за Десну: жодного не видно.

— Коли треба буде, з'явиться, — заперечив їй Чорний. — Сиди тут, дитинко, і не бійся: я потурбуюсь про твій спокій.

Князь уклав свою улюбленицю в ложе, поцілував на прощання і твердо пішов до дверей. Аж на порозі зупинився, обернувсь до доньки.

— Завтра велю принести жертву богу Сварогу, покровителю нашого вогнища і твого шлюбу, княжно. Жертви сього разу будуть щедрими, Бог, сподіваюсь, умилостивиться і захистить тебе від насилля. У нього ж весілля, радість яка сьогодні.

Сонце давно вже сховалося за зеленими лісами, давно зникло з очей і ліси, залиті густою темрявою напливаючої звідусіль ночі, а княжна не кидала вигрітого біля вікна кубельця — так і лишилась там, у постеленому на день ложі. Обклавшись м'якими, набитими лебединим пухом подушками, підперла рукою розпашілу в теплі ланиту, мрійна й непорушна, дивилася перед себе, в причаєну за вікном ніч.

Тиша приспала її тривогу, спокій заволодів думкою і, замість каменю, вселив у серце мрію, легку й податливу, від одного тільки подиху ладну знятися й полетіти в незвідані краї. Княжна, правда, й не стримувала її, ту легеньку хмарину-мрію. Кинуті батьком слова, мов дорідне зерно, розвивалися в ній, підігріті буйною дівочою уявою.

Радість сьогодні... Яка-то вона є, та Божа радість по весіллі? Яка вона є?

На світі усе перше здається найкращим, усе бажане — найдорожчим. Адже по собі знає, скільки радощів приніс той день, коли сіла на коня і виїхала на перші лови, якою хвилюючою подією у житті буває перший сніг, а надто перша весняна травиця на моріжку, дзюркіт струмків і гомін птаства у лісі. Хіба можна рівняти кохання молодця з коханням літньої людини, перший цілунок — з усім, що буде потім, по весіллю? Ні, ні, рівняти не можна. Усе перше — найкраще, усе бажане — найдорожче для людей. А значить, і для Сварога. Тож і не дивно, що в нього радість сьогодні, що він найщасливіший: у нього ж нині перша пошлюбна ніч!

Щастя робить людей щедрими, податливими, а іноді милостивими. Та от біда: недовго бувають вони такими. Щасливі люди схильні забувати про інших, про те, що на світі є нещасні, що поруч із щастям ходить між людьми й горе. Цікаво, чи й богу Сварогу властиве таке забуття, чи тільки людям? А що, коли властиве? Що, коли забуде він за неї, нещастям спіткану княжну? Тоді й батько безсилий буде охоронить. Так, так, тоді безсилий.

Біда та й годі. Треба, мабуть, самій думати про себе, треба тікати звідси! Недарма кажуть: на Бога надійся, а розум май. Треба тікати. І негайно ж тікати!

Княжна схопилася, потяглася до одягу, та раптом спіймала себе на невеселій думці: але куди? Куди втече вона? До Милани? Милани немає вже в Зарічному. Милана теж щаслива, їй не до подруги... Хіба в ліси втекти? Стій! А Всеволод... Адже Всеволод живе у глушині, в непрохідних лісах! Туди жоден хозарин не проберется. Недарма ж князь обрав ті пасовиська для своїх коней. А вона знайде. Вона розшукає Всеволода і чекатиме там, доки хозари не підуть із Чернігова.

„І тільки тоді сповниться моя мрія-бажання, що її я несу в душі від ранньої молодости, живими стануть казки моїх дитячих літ, які у захопленні я слухала у зимові вечорі на старому приходстві подільського села" — палко закінчує свою розповідь одна з кращих сучасних українських балерин Оксана Вікул.

Княжна так рішуче скинула з себе легеньке покривало, що воно злетіло в повітря і плавно опустилося на підлогу. Одначе згадка про сторожу знову стримує її порив, гасить блискавично народжену радість у серці. „Адже мене охороняють, — думає дівчина. — Біля терема поставлена батьком посилена сторожа, біля брам — і поготів. Як обманути її? Як вибратися за ночі з острога?"

Чорна одягається все-таки, засвічує світло і довго ходить по ложниці, роздумує. Раптом погляд її падає на аркани — міцні волосяні канати, що ними спіймала оленя на перших ловах. Побачила — і серце затьохкало в грудях, мов пташка, забилося на радощах... Через вікно... Вона втече через вікно!

Збираючись, княжна суєтилася, не знала, що їй одягти в дорогу. Шаровари — це безперечно; адже весь час на коні доведеться бути. Але які шаровари: літні чи теплі? Який кабот до них, япончицю, нарешті, нове чи приношене одягати вбрання? Може, взагалі вигідно було б з'явитися біля воріт у дранті, в одязі невибагливої смердської дівчини? Ні, ні, краще гриднем постане перед сторожею, до гридня менше приглядатимуться.

Одягнувшись як слід, Чорна припасувала поверх кабота криву хозарську шаблю, лук із набитою стрілами тулою, потім прив'язала один кінець зв'язаних між собою арканів до ложа, попробувала, чи міцний буде її пристрій, і розігналася до вікна. Але напівдорозі знову зупинилася: хіба втеча з терема і все для неї? А брама? Адже крізь браму без конюшого не проїхати. А конюший тільки за золото візьметься вивести з острога. О, вона вже знає його: за золото не те що з острога, з безодні виведе.

Захопивши з собою кілька ногат, княжна взяла у руки аркан і погасила світло. Якусь мить стояла так, не наважуючись рушити до вікна. Потім розчинила його і, прислухаючись, повільно стала опускати вниз міцний волосяний канат.

За вікном чекав на неї суцільний морок. І безодня. Темна безодня, на дні якої — знала — причаїлись гранітні витвори чернігівських майстрів. Впади на них — і трупом ляжеш під стіною. Але княжна переборола в собі страх: насторожена і обережна, стала спускатися вниз.

IX

Кара за страх

Поява хозарів у Чернігові стурбувала не тільки Чорного та княжну — Амбалові теж не спалося тієї ночі. І не обов'язки вогнищного тяжіли над ним, — зустріч з чаушіаром не давала спокою. Що робити? Як бути тепер? Ховатися? Не показуватись на очі? Але ж чаушіар бачив його у княжому теремі. Як зараз пам'ятає: тількино зайшов туди — видивився на нього, немов тварюка на нові ворота. Пізнав чи тільки дивувався такій разючій схожості? А що, коли справді тільки дивувався?! Адже там, в Ітилі, всі певні, що Амбала нема вже на світі, що він... У-м-м! Дурень битий! Не міг об'явитися тут під іншим ім'ям. Амбал... Тепер усе, вважай, спійманий. Дивуючись такій разючій схожості, чаушіар, запитає в князя, як звуть його вогнищного. Ну, а тому що: бевкне його справжнє ім'я — і все, вважай, усе.

Проте що ж робити? Лишитись тут і вивідати, що думає чаушіар чи, може, втікати, доки не пізно? Але куди втечеш? Де, в якому князівстві знайдеш таке привілля таку прихильність? Та й сім'я вже тут, діти... Ні, ні, тікати не треба, тікати ніколи не пізно. Адже не все ще втрачено. Хто знає, може, чаушіар і забув уже про нього. Може, подумав, здивувався разючій схожості та й забув. Гай, гай, скільки тих літ спливло. Треба спершу вивідати, спитати принаймні в князя, чи не цікавилися хозари його особою, а потім думати вже й про втечу. Це, правда, не зовсім зручно — допитуватись, не так уже й легко, але коли треба, то треба.

Надія підбадьорила Амбала, вернула йому якусь долю колишньої певності, а певність штовхнула й на рішучіший крок. Обміркувавши як слід своє становище, вогнищний не задовольнився свідченням князя — намислив зблизитись із хозарами. Не уникати їх, зблизитись, зумисне показуватись перед ними, робити вигляд, що не знає їх, що чужий і їм, і племені їхньому. А що, гляди, й повірять!

Та доля його вирішилась того ж дня і вирішилась зовсім інакше. Стурбований несподіваним зникненням доньки, Чорний сполохав усе вогнище. Йому не вірилось, щоб княжна втекла. Адже біля брам стояла надійна сторожа. Та й з розмови не видно було, щоб дівчина лишилася при такій думці: здається ж, повірила йому, здається ж, погодилась, діяти заодно! Певне, хозари таки викрали. Але де ж тоді Сокіл? Нащо спустили аркан? Щоб збити на ложні сліди?.. Ні, ні, тут щось не те, тут щось непевне!

Та доньки не було. Доньку треба розшукувати. І це нагадало князю про вогнищного.

— Де княжна? — запитав він і так глянув на Амбала, що в того кров похолонула в жилах.

— Не знаю, княже, — нерішуче розвів він руками.

— А хто ж тоді знає? Хто повинен знати, що діється в моєму вогнищі?!

Амбал мовчав. Та й що він міг сказати князеві? Адже не вберіг, прогавив княжну. Злякався, бач, хозарів, заперся вдома — і прогавив.

— Прости мені, княже.

— Простити?! О ні, Амбале! Шкуру спущу, коли не буде доньки. Чуєш, шкуру!

— Мій княже...

— Доволі! — не хотів слухати Чорний. — Сідлай коня — і на розшуки. По всіх путях, в усі кінці скачіть, де хочте, там і шукайте, а княжна мусить бути у себе в теремі. Чув?! У теремі! Без княжни не вертайтеся в Чернігів!

Амбал вийшов сам не свій. От так ускочив у халепу. Одна біда не минула, інша валиться, мов сніг на голову. І нічого не вдієш: треба їхати. Хочеш не хочеш, а треба кидати цю схованку й шукати княжну, бо інакше позбудешся і свого вогнища в Чернігові, і навіть голови.

З острога Амбал виїхав потай — боявся, щоб не помітили часом хозари, а переправившись через Десну, пустив коня в ліс, на тінисту стезю. Так і безпечніше буде, і путь скоротить, зрізавши доволі-таки велике і звивисте коліно.

Сонце високо піднялося вже над лісом, гаряче і невідступно припікало б на Солонім шляху, а тут і спочити можна. Кислате гілля густо переплелося над головою. Під ним — як у схованому од сонця яру: свіжо, прохолодно і не сиро відночас.

Амбал одразу відчув себе краще в цім затінку. Навіть гризоту свою викинув на деякий час із голови. Їхав лісом і роздивлявся по боках, милуючись ніжно-розкотистим пташаним співом. Іноді задирав голову вгору, шукав між гіллям дятла, що саме вистукував на дереві. Та де там: ні пташок-щебетух, ні лісового теслі не видно було за листям.

Вогнищний мало йняв віри тому, що княжну викрали, і через те не брав із собою гриднів, не збирався гнатися чи відбивати її у хозарів: коли навіть і викрали, їх все одно вже не наздоженеш. Проте озброїтись все-таки озброївся. І меч, і лук із стрілами взяв із собою. Бо в лісі всяк може бути: чого доброго, й хозари можуть трапитись на путі. А з зброєю безпечніше, із зброєю не страшно. Адже він кращий лучник на всю Сіверянщину. Та що Сіверянщину — колись на весь Ітиль славився, на сотні кроків влучав у око. І засісти тут є де, і обійти неважко — ліси довкола. Дивись тільки, щоб тебе не обійшли, щоб сам не потрапив у засідку.

Відчув, що не гнівається на князя: адже Чорна — донька йому, та ще яка донька! Хіба можна бути байдужим, не шукати дівчини? Пошуки дають принаймні якусь надію, а надія — і втіху убитому горем батькові. Але й погроза його не сподобалась вогнищному. Надто вже суворо сказано: „Без княжни не вертайся в Чернігів".

От і кінець тінистій алеї: стезя виходить на Солоний шлях. Тепер доведеться гнати коня під гарячим сонцем, потерпаючи зустріти когось на путі.

Амбал дістає з-за пояса літню калансуву, лагодиться одягти її на голову. І раптом чує за спиною свист. Не встиг оглянутися, а на шиї в нього зашморгнувся вже міцний волосяний аркан... „Засада", — подумав вогнищний і одразу ж потягся правицею до меча. Але в цю мить з такою силою здавило йому горло, що й очі полізли на лоб. Опираючись, Амбал вихопив усе-таки меча, та не встиг розмахнутися ним і нанести удар по натягнутому аркану: хтось опереріщив з усіх сил коня, і той здибався на місці, мов птиця, випурхнув з-під вогнищного.

На нього навалилося чоловіка три. Хутко заломили зас пину руки, туго зв'язали їх волосянею. Амбал пробував чинити опір, та дарма: сили явно переважали. Хтось із нападників накинув петлю і на ноги, обплутав їх по самі стегна арканом. Інший усівся на ньому і прохрипів над саме вухо:

— Тихо, тихо, Амбале.

Почувши своє ім'я, вогнищний оглянувся і... занімів: перед очима його лисніло наставлене до горла лезо кривої хозарської шаблі, а поруч, стовпившись, стояли смаглолиці, одягнені в асійський одяг вої.

„Хозари, — подумав Амбал і порахував їх нащось. — Три, чотири, п'ять... Значить, все, тепер я в їхніх руках".

Він пригадав на мить зустріч у княжній вітальні, пригадав нічні роздуми, побоювання і застогнав з досади, нарікаючи на себе і свою необережність.

— Що, боляче? — запитав один із хозарів, той, що сидів у нього на спині. — Терпи, зраднику. Ти не того ще заслуговуєш.

Хозарин помовчав, збираючись, певне, з думками, і ще суворіше додав:

— Як смів ти не послухатись кагана?

Амбал не відповідав. Сопів, як міх, і не відповідав. Це розізлило, видно, хозарина, і він перекинув вогнищного навзнак.

— Як смів, питаю? Забув закони рідної землі? Забув, як карають у нас за зраду?

„Значить, вони одразу пізнали мене, — мислить тим часом Амбал. — Тоді ще, у князя, пізнали. І стежили весь час..."

— Боягуз! — вів далі хозарин, як видно,

один із терханів у загоні чаушіара. — За вчинок цей слід було б покарати тебе найстрашнішою смертю, та подякуй небу, — знизив він тон, — каган наш милостивий, він прощає тобі зраду. Коли, звичайно, вволиш його волю...

Амбал недовірливо глянув хозаринові у вічі. Видно було, що він не ждав цього прощення, не розумів ще умови, хоч вона не така вже й чуяка була для нього. Відчував, що йому пропонують вихід, який би там уже не був, а все ж таки вихід із скрутного становища.

— Ну? — хозарин не зводив із вогнищного очей. — Вибирай: смерть чи згода?

„Ага, навіть так, — подумав Амбал і ще більше завагався. — А що, коли довідається Чорний, що, коли викриють мою зраду?.. Але ж там довідаються чи ні, а тут уже довідалися".

— Смерть чи згода, питаю?! — грізно вже крикнув хозарин.

— Чого хоче від мене каган? — несміливо озвався Амбал. — Чим можу виправдати себе перед ним?

— Послугою. Невеличкою послугою.

— Якою?

— Допоможе викрасти княжну Чорну.

— Княжну?! Та її ж немає! Князь певний, що ви, хозари, викрали дівчину.

— Князь обманює і нас, і тебе. Він не хоче видати дочку свою за кагана. Заховав десь дівчину і удає, що викрали.

„Заховав? Так он як! І ганяє його, вогнищного, по лісах? Гримає, погрожує вигнанням?"

— До нас дійшли чутки, — таємніш уже пояснює терхан, — що князь умислив множити дружину і має намір вибитись з-під влади каганату.

— На вічі річ ішла про печенігів, — наважився заперечити Амбал.

— То все для ока. Насправді ж Чорний мислить піти слідами своїх сусідів — полян. А щоб цього не сталося, каган бере його доньку собі у жони. Зрозумів?

Хозарин дивився якийсь час Амбалові у вічі, потім поліз у кишеню і витяг звідти набиту золотом калиту.

— Ось... завдаток. Привезеш каганові красуню Чорну, не тільки життя подарує — винагородить за послугу.

Амбал подивився на калиту і важко ковтнув слину.

— А це... на спільників, — кинув йому хозарин ще одну калиту. — У князя є варяги. Їм все одно кому служити, аби плата більша.

— Там і хозари знайдуться, — додав Амбал, розминаючи звільнені від пут руки.

— Знаю, — байдуже підтвердив хозарин. — Завтра ми йдемо звідси. Однак ненадовго. Каган незабаром сам прийде поглянути на красуню. От ти й підготуйся до зустрічі. Не здумай тільки зрадити його вдруге.

X

Наміри месника

Вимахуючи товстим гарапником, Всеволод займав косяк молодника. Ситі і вигуляні дволітки-лошаки повигинали шиї і бігли вздовж лісу, полискуючи на сонці молодим, випещеним на дозвіллі тілом. Ні крики розгніваного їх непослухом погонича, ні поляскування, ба навіть удари гарапника не могли звернути їх із обраної вожаком путі. Збились докупи і летять, неначе змії, немов одне велетенське тіло, нездатне розчленитися на окремі частини.

Всеволод розуміє марність своїх домагань і пробує обігнати косяк, вийти йому в голову. Тільки вожак допоможе заволодіти табуном, повести його туди, куди хоче погонич. А вожака легше буде збити, вожак послухає і голосу, і гарапника.

Пристрожив коня, мов вихор, летить понад лісом. Ось і Бізонів зазубень — не широка, але довга клиноподібна поляна, та сама поляна, звідки з'явилася колись княжна. Не здумав би повернути туди сей норовистий вожак. Матиме тоді погонич мороку.

Вороний немовби відчуває наміри комонника, так ніби розуміє його бажання — сам прискорює біг. Прищулив уші і летить, летить, аж вітер шумить за ушима.

Перетинаючи зазубень, Всеволод почув чийсь крик. Не хотів спершу вірити — хто може бути тут, у цій глушині? Коні, і ті не завжди заходять. Але крик повторився, тепер уже різкіший, і головне... кликали його, Всеволода!

Поглянув у один бік, потім — у другий і мимохіть осадив коня: за якусь сотню кроків на узлісі стояв комонник. Як тільки помітив, що його почули, що на нього чекають, — пристрожив білогривого огира, галопом пустив його прямо на спантеличиного погонича.

А Всеволод дивився в той бік і не йняв собі віри: і комонник, і кінь здавались йому знайомі! Ця розкішна, що так і маяла на вітрові, грива, цей незрівняний галоп... А потім — голос. Десь він чув його, десь...

— Чорна!

Оперіщений Всеволодом кінь з місця зривається в галоп і летить назустріч білогривому огиру.

(Далі буде)

СВЯТО СИМОНА ПЕТЛЮРИ

В СОЮЗІ, ВІДДІЛ СВ. КН. ОЛЬГИ В ТОРОНТІ

Місяць май став традиційним місяцем, присвяченим памяті св. п. Головного Отамана і Президента Української Народньої Республіки — Симона Василюьвича Петлюри, вбитого ворожою рукою на вулицях Парижа, 25 травня 1926 року.

Наша жіноча громада, свідома цієї великої жертви, постановила вшанувати память Головного Отамана святочним вечером, 28 травня б.р.

Центральне місце на сцені займав великий портрет С. Петлюри, позичений для свята від Українського Воєнно-Історичного Інституту, ґустовно обставлений дібраними пеоніями й ірисами.

Відкрила свято голова — п. Ю. Сулима, провадила — п. А. Стахів.

Першою точкою був виступ нашої молодої співачки — Доні Білошицької, яка відспівала дві пісні — Колискову та „Одна я одна. . ." Акомпаньювала панна Марта Фотій.

Дальше слідував реферат проф. В. Іваниса — „Петлюра на Кубані". Вже саме імя автора, який являється правдивим „петлюрознавцем" і видав в Канаді солідний твір — „Симон Петлюра — Президент України", заповідало, що реферат буде не лише цікавим, але й цінним. І дійсно — автор подав багато незнаного матеріялу з молодих літ С. Петлюри, коли він, звільнений, без права вступу до інших шкіл, з Семінарії в Полтаві, поїхав на Кубань. Там працював в архіві міста Катеринодару цілих два роки, уміючи вибрати серед моря документів все те, що відносилося до України й Кубані.

По рефераті, пані М. Глушко, з питомою їй щирістю, задеклямувала вірш Щербака „Отаман Петлюра".

Пані П. Мошук відчитала оповідання про С. Петлюру — „Незнайомий" з огляду на поважний характер свята, чайного прийняття не було.

В. Завадська

ВЕЧІР ОКСАНИ ЛЯТУРИНСЬКОЇ

Цей святочний вечір відбувся, з ініціятиви Жіночого КУК, відділ Торонто, 30 травня 1962 р., в приміщенні української цілоденної школи при соборі св. Йосафата, вул. Френклин.

Тому що ціллю цього свята було допомогти матеріяльно поетесі Оксані Лятуринській, уряджено також виставку художніх писанок, виконаних самою поеткою, для розпродажу. Ціни були від $3 до $1.50. Присутні охоче набували писанки і тим підтримали добрий відрух нашого відділу.

Вечір відкрила голова — п. д-р З. Плітас.

Програма почалася рефератом, який виголосила п-і О. Копач, подаючи відомости про життя поетки, головним чином у Празі.

Пані Канасевич задеклямувала кілька змістовних поезій Оксани Лятуринської з книжки „Княжа Емаль". Але правдивою несподіванкою був виступ присутнього на залі відомого поета Євгена Маланюка, який своїм „як кимвал бряцаючий" голосом, обдарував присутніх рецитацією поезій О. Лятуринської.

На піяно заграли Бетовена і Шопена дві учениці пані професор Оксана Бризгун — Соколик. Були це панни Ірця Міськів і Тамара Сахрин.

На закінчення — жіночий хор при соборі св. Йосафата, під проводом о. В. Лавришина, відспівав кілька гагілок. Акомпанював п. Зенон Лавришин. Ліґа Католицьких Жінок при вищезгаданім соборі, не тільки дала безплатно залю на цей вечір, але й подбала про відповідне прийняття, по закінченні програми, подавши каву і добірне солодке печиво.

УПРАВА

ВІДДІЛ ІМ. СВ. ОЛЬГИ В ЕТЕЛБЕРТ, МАН.

щиро вітає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

з нагоди його **35-ліття**

Висловлюємо признання всім бувшим і теперішнім провідницям і всьому членству за їх щиру віддану працю для добра нашої Церкви та Українського Народу. Хай Господь і надальше допомагає щиро працювати та якнайбільше успіхів осягнути.

Михайліна Козар, голова
Емілія Труфим, секр.

Іван Іванишин

Джуджі

З ЦИКЛЮ УЧИТЕЛЬСЬКИХ ОПОВІДАНЬ

Моя перша школа, по скінченні Учительського семінаря, була в північнім Саскачевані. Тому, що вдома треба було помочі, я не старався про посаду аж до вересня — саме в час молочення.

Приїхав я поїздом до міста П. і ходжу то сюди, то туди коло станції. Ніхто по мене не виїхав. В ті часи учителі не мали власних авт. Я був би чувся щасливий, коли б мав біцикль.

Аж ось підходить до мене якийсь англієць та й питає, чи я не пішов би до нього снопи складати, бо він ще косить. Я відмовився чемненько і собі подумав. На маєш! Добре я на учителя виглядаю, коли мене на фарму до роботи просять.

За якийсь час підходить другий чоловік і коли довідався чого я тут, порадив мені піти до одного нашого склепу. „Тут — казав він — всі з тої шкільної околиці торгують." В склепі сказали мені, що є старий Джуджі і що він завезе мене на місце.

Пізно вночі заїхали ми до господаря де я мав перебувати. Коло школи хати для учителя не було. Виходило б, що я, щоранку буду мати прохід одну милю, а увечорі назад.

В понеділок рано дітей коло школи було як мурашок, виглядало около сотні, але їх всіх було лише сорок. Були тут від маленьких аж до більших від мене. Трохи страшно стало, коли деякі з них почали міряти мене очима.

Поправді сказавши, перших кілька днів я чувся цілком дурний — так, наче б я ніколи не вчився на учителя. Але, як тут казали, поволі вліз в „гарнес" і якось йшло.

Одного разу запросив мене старий Джуджі на вечерю. В нього дітей в шкільнім віці вже не було і запрошення він переказав через господарів, де я був на помешкані. Мене дивувало його ім'я не знав, чи то було його правдиве імя, чи причеплене. На мою замітку господар засміявся і каже: — Спитайте його самі, як будете у гостині.

Зібрався я на другий день по школі та й іду. Приходжу, дивлюся — обійстя чисте, гарно обведене плотом. Тут нараз собаки забрехали; вийшов господар і попросив мене до хати. Вечеря була вже готова і ми засіли до стола.

По вечері господар запропонував перейти до іншої кімнати, де трохи вигідніше посидіти. Розмовляємо. Він випитує мене про батьків, з котрого села приїхали, коли. Мене ж цілий час кортіло спитати про його дивне імя. За якийсь час я осмілився і таки запитав. Старий набив люльку, закурив та й каже:

— То цікава історія, — і почав оповідати.

— Колись давніше, коли хлопці були малими і ходили до школи, там учителькою була англійка. Вона вимагала, щоб діти обовязково ходили до школи щодня і приходили на означений час. Але наші фармері і я грішний з ними, не раз затримували старших хлопців, що помагали при роботі в господарстві. Раз я затримав нашого Миколу вдома цілий тиждень. Учителька присилала записки, а я кидав їх у кухню.

Одного разу ми з Миколою орали поле. Приходить ця учителька до нас і збирає мене, як то кажуть, до „гальопу". Я собі подумав „говори своє, а я своє робитиму". Але тут вона вже говорить, що до суду подасть. Думаю собі — чекай, я тебе настрахаю, та й замахнувся на неї батогом. А вона біда як вхопить мене за руку, та як тріпне, то полетів я між коні і плуг на другий бік. Навіть в штильвагу не зачепив. „Агі на тебе! — думаю собі, таке непоказне, а так мною бабахнуло. — „Орайт" — кажу, — Нік гов ту скул тумори".

Росповідаю я ту пригоду жінці дома і дивуюся, як таке мале так потрафило мною кинути. А мій старший син і каже:

— Ви, тату, не дивуйтеся, бо вона знає джу-джітсу*). Я цього слова не міг інакше вимовити як „джуджі". Люди взяли мене на язик та й прозвали мене „Джуджі", а я називався Демянів.

---

*) Jin-Jitsu спосіб японської самооборони.

Редакція „Променя" повітала дуже щиро листа і о це коротке оповідання від автора Івана Іванишина. Для осіб, які ближче ознайомлені з громадським рухом українців в Західній Канаді імя Івана Іванишина не нове. Є це педагог, учитель державної школи в Саскачевані, однак вище сказане про нього було б не так значним коли б ми не сказали що він один з **провідних українських учителів в Канаді.** Більш почесного імя заледве міг би собі бажати кожний українець в Канаді. Належить він до грона тих учителів, які промощували дорогу українському життю та українській справі в Канаді. Бувший питомець Інституту П. Могили в Саскатуні.

Живучи серед українських поселенців в Саскачевані, п. Іванишин мав нагоду стрічатися з життям та подіями серед наших піонерів та цікаво їх записував до своєї течки назвавши їх „З циклю учительських оповідань" що й оце містимо одно з них.

ENGLISH SECTION

THE UKRAINIAN LANGUAGE

In the realm of the humanities, the culture of the Slavonic peoples has, over the centuries, offered much to mankind in history, philosophy, art, music, and imaginative literature. In the domain of pure and applied sciences, an increasingly important literature is now available which can be properly reached only through a knowledge of Russian or and Ukrainian languages.

The Slavonic languages are distinct from and yet closely related to each other. Therefore, a person knowing one Slavonic language will find little difficulty in understanding another that he approaches. The basic vocabulary, varying degrees of "palatalization" of consonants, inflections in nouns, pronouns, adjectives, and verbs, the dual "aspects" of verbs, as well as similar sentence constructions are common characteristics of all the Slavonic languages.

The Ukrainian language, being a member of the Slavonic group of languages, belongs to the Indo-European language family. This family, in addition to the Slavonic, Germanic, and Romance tongues, embraces Lithuanian, Albanian, Greek, Celtic, Armenian, the Indo-Iranian and Hittite language groups in Asia, and other lesser-known branches now extinct.

Together with Russian and Belorussian (White Russian), Ukrainian forms the eastern group of Slavonic languages. The relation of Ukrainian to other Slavonic languages can be characterized as follows: 1) Genetically — to Eastern Slavonic which, as a whole, is most closely related to Southern Slavonic; and 2) Diffusionally — to Czech (by proximity) and to Polish and Church-Slavonic by close cultural interaction.

As the language of the second largest Slavonic nation, Ukrainian is spoken by approximately fifty million people. Of this number about forty million people live in Ukraine (Ukrainian USSR); a large number outside the Ukrainian SSR, but still within the Soviet Union (in particular in the Kuban, Kursk, and Voronezh regions, Central Asia and Vladivostok-Khabarovsk regions); several million in North and South America, Central and Western Europe, and in Australia. The geographical neighbors of the Ukrainian nation are the Russians, Belorussians, Poles, Slovaks, Hungarians, Roumanians, North-Caucasians and Kalmyks.

According to the most widely accepted theory, the origin of the Ukrainian language can be seen in the unitary tongue of Rus', a common ancient language of the Eastern Slavs from which Russian, Ukrainian, and Belorussian later developed. This theory has been officially adopted in Soviet linguistics. Another theory, developed by S. Smal-Stocki, Gartner, and others, rejects the aforementioned theory and considers Ukrainian to be derived from the Old Slavonic language spoken by all Slavs in their common territory before the beginning of the general migration in the sixth and seventh centuries. The latter theory dates the origins of separate Russian, Ukrainian, and Belorussian tongues several centuries earlier than the former theory, i. e. in the sixth to ninth centuries.

The Ukrainians — according to Professor Lubor Niederle, a Czech, one of the greatest authorities on Slavonic questions — are, of all the Slavs, those who have retained the Slavonic language characteristics in their purest form. 1) Morphologically Ukrainian is similar to Russian; phonetically it approaches Serbo-Croatian and, in vocabulary, it has much in common with Polish. Because of these features, the Ukrainian language is recognized by linguists to be in a central position among Slavonic languages.

Old Church-Slavonic, as used in Ukraine, i. e. permeated with Ukrainian linguistic elements, served as the language of Eastern Slavonic literatures for many centuries. It became the court language of the Grand Princes of Lithuania and the official language of Moldavia. Therefore, knowledge of the Ukrainian language is essential for a student of Eastern Slavonic linguistics and literatures (Russian, Ukrainian, and Belorussian) of the period between the eleventh and eighteenth centuries.

An outstanding Russian scholar, Professor Nikolai Trubetzkoi, in his study, **The Common Slavic Element in Russian Culture**[2]), states the following:

> . . . the introduction of Church Slavonic into Russian and the preservation of the Church Slavonic language in Russia is most closely connected with the Ukraine. Even in the pre-Mongolian period, Kiev, most of all, was concerned with the purity of Church Slavonic with the result that Kievan Church Slavonic manuscripts of that period are recognizable by their particularly careful Church Slavonic orthography Kiev, likewise, set the phonetic standards for all other provinces, a fact that can be seen from the adoption of the specifically South Russian aspirate (h) in the reading of liturgical texts throughout Russia.
>
> . . . Until the time of Lomonosov (18th century), all literate Russians (and even non-Russian orthodox Slavs) studied Church Slavonic in the Grammar of the Ukrainian scholar Meleti Smotricki. The extension of the use of Church Slavonic to purely secular literature also originated in Kiev. Ukrainian theological students and scholars

were the first to attempt writing rhymed verse in Church Slavonic — and the ancestry of all Russian poetry of the seventeenth and early eighteenth centuries can be traced to these rhymes, with the exception, of course, of folk poetry. In the same way the rhetoric of the eighteenth century with its Church Slavonicisms was genetically derived from the eloquence of scholarly Ukrainian rhetoricians and not from the artless, if often remarkably vivid, manner of Moscovite preachers. Russian drama and comedy also found their origin in the 'interludes' performed in Church Slavonic by the students of Ukrainian seminaries.

Thus, the entire tradition of using Church Slavonic as a language of secular literature, as well as the forms in which it is thus used, were established in the Ukraine. Russian literature from the time of Peter the Great must be considered as a continuation of the Church Slavonic literature of Western Russia (mainly the Ukraine) of the seventeenth century; Russian literature of the eighteenth century had no connection with in specifically Great Russian, Muscovite literature before Peter I (footnote: ... The ukrainization of Great Russian culture began during the reign of Aleksej Mikhailovich... and opened the road to europeanization. This circumstance is extremely important because without this link of Ukrainian influence, europeanizm could hardly have taken root on Russian soil).

Consequently, in its Church Slavonic element, the Russian literary language belongs to the Ukrainian domain even more than it does to the Great Russian.

The Soviet linguist, Peter Timoshenko, in his study, **Slavonic Languages and their interrelation,**[3]) points out the following:

> The old Ukrainian literary language was, so to speak, an international language up to the sixteenth century... Fiction and scientific literature, including publicism, began to develop in the old Ukrainian language. The Kievan Mohyla Academy (since 1615) was an outstanding cultural centre of the Orthodox Slavonic World for more than a century. Students journeyed there from Belorussia, Russia, and the southern Slavonic countries. Ukrainian scholars were invited to Serbia and Russia where they opened schools according to their own system: their pedagogic experience was praised by the famous Czech scholar, Jan Amos Komenskij (Comenius, 1592-1670). The instructors of the Kievan Academy developed the style-theory of the literary language which was later perfected by M. Lomonosov. Ukrainian literary styles played a significant role in the development of languages and literatures of other peoples...
>
> **Slovenorosski Lexicon** by P. Berynda, published in Kiev in 1627, served as a desk book for many Russian, Belorussian, and South Slavonic educated people for a long time. This lexicon became the prototype of many Russian, South Slavonic and even Roumanian and Moldavian dictionaries of the XVII-XVIII centuries...

The modern Ukrainian literature rates with the best in the Slavonic world. Professor Clarence A. Manning, of Columbia University, in his book, **Ukrainian Literature**[4]), makes the following statement:

> ... Ukrainian literature has not lacked authors of varying degrees of excellence and of vision to comment from generation to generation on the aspirations of their people and of humanity... They have come more and more into contact with the great movements of world literature. They have felt themselves a part of the international world of culture... With each generation the outstanding authors have gained a broader outlook on life, a closer contact with and a fuller understanding of the best that was being done in the world. They have worked hard and have succeeded in placing Ukrainian literature on an equality with the other literatures of the Slavonic nations and of Europe as a whole.
>
> There is a direct and unswerving line of service to the democratic ideals of humanity and to the cause of the people from Kotlyarevsky through Shevchenko and Franko and Lesya Ukrainka to the present time.

Territorially, Ukraine is the second largest nation in Europe; it extends from the Carpathian Mountains in Central Europe to the foothills of the Caucasus bordering on the Middle East. Its population of over forty million ranks with that of England, France, and Italy. Economically, this rich territory has placed Ukraine second in the world in the mining and smelting of iron-ore, fourth in coal mining and steel production. She also leads in many agricultural lines, such as production of livestock, beet-sugar, and grain. From the viewpoint of military strategy, Ukraine occupies a unique position, bounded by the Carpathian Mountains to the west and the Black Sea to the southeast in proximity to the eastern Mediterranean.

In the Soviet literary magazine **Vitchyzna**[5]) we find that there are 138 universities and other higher institutions of learning in Ukraine, with 375,000 students. This is twice as large as the number of students in France and 2.5 times larger than in German F. R. There are 438 scientific research centres in Ukraine which employ 32,000 research workers. The Soviet Ukrainian Academy of Sciences alone has 50 scientific Research Centres with a staff of 9,000. It is an outstanding Republican Research Centre in the Soviet Union, surpassed only by the Federal (All-Soviet) Academy of Sciences. Ukrainian scholars have many "firsts" in mathematics, engineering, physics, chemistry, radiostronomy, agriculture, medicine, and other

РЕЦЕНЗІЇ

Ганна Черінь

ПРОМЕНІ ВІРИ Й МОЛИТВИ

(Марія Я. Косовичева, „Горстка Променів", вибрані поезії, друкарня в-ва „Новий Шлях", Вінніпег, 1962).

Перед читачем тоненька, чепурно видана і доглянута коректором збірка віршів. Всього 4 сторінки тексту, що обіймає 40 невеликих розміром поезій. Поезії не розбиті на цикли, бо віршів не багато, але в розміщенні відчувається певний порядок і фабула. Перший вірш — „Пролог" являється заодно і епілогом: в цім вірші авторка говорить про своє походження (з Подільського чорнозему), про тяжкий хрестний шлях скитання на чужині і про намір повернутися до свого рідного чорнозему, живою чи мертвою. В разі смерти, авторка в цім короткім, але надиво динамічнім вірші, дає заповіт, щоб її поховали серед лугів рідного краю.

У віршах, датованих 1939 роком, вирують почуття й настрої мрійнокрилої юности. Для молодих „усе чудове", як каже авторка. Рідна природа захоплює „блиском гожости", луги сповнені „щедрого шуму і чару", шляхи манять в далекі, незнані світи... І вже поетеса відчуває тривогу: „Серцем чую, що лишу село!".

Рік 1940. Датований цим роком вірш сповіщає про смерть батька. Втрата ця тим тяжча була для авторки, що саме квітнув травень, і навкруги веселилася весна. А в 1941 році відбулося сумне вінчання:

„У час війни, як встало лихо,
Вінчання без музик було...
Благословив священик тихо
Жіноче молоде чоло..."

Два вірші проводять нас через війну до тих часів, коли все стихло, і вже в новім світі ми колядуємо, просячи ласки Божої для себе і нашої знедоленої Батьківщини. Шість Різдвяних і один Новорічний вірш щедро розроблюють цю тематику. В 1947 році колискова дає читачеві нові біографічні дані: народження дитяти. Мати співає традиційну, але не трафаретну колискову для своєї дитини і вже тепер говорить про світові мандри, що ждуть дитину в майбутнім.

Дальші вірші сповнені радости і похвали Життю, легкого суму, коли надходить осінь в природі й житті людськім, і безмежної відданости Богові, як творцеві всієї незбагненної краси і величі всесвіту. Все більше авторка заглиблюється в філософічні міркування про призначення людини, про перемогу правди на землі (в цім Марія Косовичева вбачає чи не єдиний шлях до порятунку України), про вічне потойбічне життя. Починаючи з 1954 року, у віршах Марії Косовичевої відчувається сум і туга за втраченою молодістю, хоч авторка лагідно потішає себе й читачів, що

„Все ж юна віра ввік нас не покине,
Не лишить нас, не зрадить нас ніколи!".

Передостанній вірш, „Имення Дороге", написаний бадьоро, легко і — так, як письменники намагаються писати для дітей. Наявність приспіву показує, що вірш був заплянований на пісню, а дата „1961" дає підставу думати, що це — один із віршів для конкурсу ОПДЛ на кращий гимн, марш і молитву для українських дітей. Хоч віршові цьому бракує чіткости і неповторности (найслабша остання строфа, що якраз мусіла б бути найсильнішою), проте, пісенність ритму і плинність рядків приємні для зору і слуху.

Нарешті, з вірша 1961 року довідуємося, що авторка була тяжко хвора, але, завдяки своїм молитвам і владному кличеві Життя, одужала і щасливо повернулась до своєї сім'ї, щоб у змагу завзятім йти вперед.

Отже, темою збірки є життя авторки, або, власне, ті його моменти, що віддзеркалюють і почуття багатьох інших людей. Може і не скрізь писала авторка про себе, але така вже натура читача, що автора ототожнюють із його віршами. Та й звідки б узяв автор тих фарб, тих звуків, тієї теплоти, якщо не зі свого власного серця? Навіть якщо поет каже, що той чи інший вірш „не про себе", ви йому не вірте: кожну подію кожне явище, кожне почуття поет може змалювати тільки зі своєї власної точки зору, тільки переживши все те власним серцем, власним щастям, власним болем. Тому ще раз повторюю — вірші Марії Косовичевої — це її автобіографія, що в ній читачі з подібним до авторки світоглядом знайдуть багато близького і знайомого.

Щоб вірш став поезією в повнім розумінні цього слова, потрібно чотири умови:

---

branches of science. The Soviet Ukrainian Academy of Sciences publishes 14 scientific periodicals in the Ukrainian language, in addition to many books and other pulbications in the field of science. It is obvious, that the Ukrainian language has a difinite place in modern scientific literature.

Ukrainian language and literature are now taught at many American and Western European universities: for example, Columbia, Harvard, Pennsylvania, California, Montreal, Ottawa, Toronto, Manitoba, Saskatchewan, Alberta, London, Paris, Berlin, Munich, Cologne, Heidelberg, Marburg, Viena, Graz.

O. Starchuk,
Associate Professor,
Dept. of oMdern Languages,
University of Alberta

FOOTNOTES:

1) Bedwin Sands, **The Ukraine,** London, Francis Griffiths, 1914. p. 14.
2) Trubetzkoi, N., **The Common Slavic Element in Russian Culture,** ed. by Leon Stilman, Columbia University. Department of Slavic Languages, 1949, pp. 24 - 25.
3) Timoshenko, P., **Slavonic Languages and their Interrelation,** published in the Soviet literary monthly magazine **Dnipro,** vol. 9, 1958, pp. 123 - 132.
4) Clarence A. Manning, **Ukrainian Literature,** Jersey City, N. J., 1944, pp. 121 - 122.
5) Soviet literary magazine **Vitchyzna,** vol. 1, 1958, p. 208.

1. Ясність думки і вислову.
2. Стрункий ритм і добра рима.
3. Вдалі, яскраві образи.
4. Животворна ідея.

Не знати, котра з цих засад мусить стояти на першім місті. В різних віршах поети ставлять наголос то на одній, то на іншій із цих засад, але мабуть, що ідея найсильніша. Тільки якщо не підживити її свіжими образами, кованою мовою і ясною, незаплутаною думкою, висохне вона, як джерельце у пустелі, і не нап'ється з неї жадібний читач. Саме ці засади бере для своєї творчості і Марія Косовичева. В „Пролозі" вона так формулює своє поетичне кредо:

Перший скарб: зерно творчої мови,
Другий скарб: шум листків життєписних,
Третій скарб: вічний гомін любови
До Предвічного Бога й Вітчизни.

Як же справляється авторка з цими завданнями, що їх вона не тільки цілком свідома, а й на самому початку збірки ставить як підвалини свого невеликого, але міцно збудованого твору?

З ясністю думок і вислову все гаразд. У віршах Марії Косовичевої, на щастя авторки і читачів, нема міжпланетної туманности. Тому то, як вже було попередньо згадано, легко навіть із цих спорадичних віршів накреслити собі образ поетеси, уявити її живою людиною, згодитися з її твердженнями чи усвідомити собі, що воно буває і трохи інакше. Образи, що їх малює авторка, теплі, близькі і зрозумілі. Коли сніг покриває землю, авторка порівнює це з білим **рядном.** Квіти у неї **„радісно"** цвітуть. Осінь „спромагається на усміх ясний", восени „вибухає кров у листі червоно-багряна", юні дні „відцвітають, ніби цвіти". Проте, у віршах є і глибші, більш складні, психологічні паралелі: „Пливе в безкрає мій смуток, як самотній човен"... „О, серце моє, в дні печалей рясних надію жагуче вмій пити"... „Гляджу в блакить, немов у храм, де вітер гукає, як пророк..." Поезія „Тюльпан" — це розгорнена алегорія: серце людини, так, як тюльпан, розкриває свій цвіт тоді, коли до нього усміхається сонце. Це, між іншим, одна з кращих, найтепліших і найсвіжіших поезій цієї збірки.

Ритм віршів добре витриманий, різноманітний і співучий. Для віршів поважних, філософією наснажених, авторка бере ямби й анапести, для „календарних" віршів бере короткі, пісенні розміри, часом двостопні („Маївка", „Лине Сніг", „Восени"). Приголосні скомпоновані так, що вони не гальмують, а підсилюють стрункість ритму. Рими не бідні (цебто, не часто римуються дієслівні закінчення), але й не витончені. Авторка любить свіжі рими асонансового характеру: осінь-волоссі, трави-золотавий, блистить-блакить, рясних-весни, смереко-легко і т. д. В ритмі й розмірах віршів Марії Косовичевої, так само, як і в окремих мотивах та висловах, помітно вплив... російських поетів групи Фета-Тютчева-Майкова (вірш „Весняна Прелюдія", „Час теплих ферій", „Сніг", „Маївка"). Чи це подібність випадкова?

Коли говорити про ідейні напрямки віршів цієї збірки, то на першім місці стоїть глибока, непохитна, аж фанатична віра в Бога. Бог — це джерело всієї краси на Землі, Творець Всесвіту і володар наших душ. „В світі ми тому, щоб слухати Творця", — підсумовує авторка сенс існування людського. Наснажена глибинною релігійністю, авторка в багатьох віршах просто римує свої молитви. В молитви вона вплітає також і свою любов до Життя (з великої літери, як пише Марія Косовичева) і до свого народу. Поетеса важко переживає розрив з Батьківщиною, страждає за долю залишеного свого краю, але порятунок вбачає тільки в молитві й терпінні.

„Кріпись, живи, народе в Україні:
Сягає в небо жертв твоїх принос!
Снага твоя у вічнім воскресінні!
Твоє бо світло: ввік живий Христос"
(„Світло України").

Поетеса вірить, що настане час, коли дзвони в Києві возвістять Воскресіння, але, крім одного вірша („Имення Дороге") ніде не згадано про боротьбу. Шлях же християнського терпіння і жертв — це не шлях державного народу. Вогнем пече Шевченківське „Борітеся" — поборете; вам Бог помагає!". Що терпінням і лагідністю ворога не зламати, це вже давно стало аксіомою.

Загалом, хоч авторка і сама щиро признається, що „а все ж тобі не легко, мово, враз мисль і почуття спіймать", проте, у віршах її вони „спіймані". Вірші, безумовно, приємні, розумні й високоморальні.

У вірші „Щиро Знов" Марія Косовичева формулює своє поетичне кредо:

„Я ось мрію днів юних вітаю:
Ввік служити надхненному слову!"

Бути поетом незвичайно важко. В Америці, наприклад, пересічна людина не читає поезії, і вірші тут вважаються тепер монополією диваків-інтелектуалів, ремісників, що пишуть слова на готову музику ріжних модних пісеньок і так званих „бітників". На щастя, наш нарід любить поезію і сприймає її щиро й емоційно, хоч воліє поезію радше чути, ніж читати, та ще й купувати для того книжку. Отже, поетові важко видати свою книжку, але місце на шматочок поезії завжди знаходиться в наших спраглих на матеріял газетах і журналах. Тому ми сподіваємось, що Марія Косовичева буде далі тримати зв'язок із читачем — і своїми новими поезіями через періодичну пресу і нові збірки покаже свій дальший поетичний зріст.

Д-р Дм. Бучинський:

„ЛІТОПИС" — ОЛЬГИ ВОЙЦЕНКО

„Пам'ять одного, чи двох поколінь коротка. Те, що було тому кількадесять років забувається; люди, події відходять у тінь, появляються нові покоління й вони вносять свій вклад в загальне життя, щоб знову зробити місце новим наступникам".

Ольга Войценко, „Літопис..."

„ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В КАНАДІ. Том перший. Піонерська доба: 1874-1918". Такий заголовок тяжкої праці Ольги Войценко, що появилась накладом і друком Видавничої Спілки Тризуб у Вінніпегу, 1961. Книга видана на гарному папері, культурна обкладинка мистця Мирона Левицького. Сторін VIII + 295 + 1 нестор., розмір 22,5 x 14,5.

Було б несправедливо, у відношенні до читача, коли б сказати, що ця об'ємиста книга „читається від першої до останної сторінки — „одним духом", але було б ще більше несправедливе, сказати, що книга не є приз-

начена для щоденного читача, бо вона таки спроможна заспокоїти допитливого читача й відкрити перед ним багато таких фактів, що він їх або давно забув, або цілком не знав. Так само, як ми сьогодні, з приємністю, можна б сказати навіть із духовою гордістю читаємо ці короткі записки про життя, буття, працю і боротьбу виходців з нашої спільної Батьківщини, з такою самою приємністю, колись хтось читатиме й про наш час. Не треба бути скрайним песимістом і не вірити у своє власне майбутнє, затрачувати цілком довір'я до тих, що ми їх сьогодні годуємо й дбаємо про їх майбутнє — дітей наших. Хоч кожен є ковалем своєї долі, а все таки, коли ми добрі ковалі, то все маємо бодай невеличкі можливості керувати життям дітей своїх так, щоб бодай було кому читати наш власний літопис.

Наше життя в Канаді датують 1874 роком, а перша нотатка про його прояв на канадійському континенті тільки під 1895 році. Де шукати аж 20 років нашого розгубленого життя? Дещо можна знайти у всіх преційних „пропам'ятних книгах", деяке уявлення про нього можна виробити собі, але вже без точних дат, в „Синах Землі" Іллі Кириляка, а більшість таки розгубилася і розгубилася навсе. Розгубилося життя українки-українця на чужині. Розгубився наш початок, так як розгубився початок нашої славної історії і сьогодні залишилися самі суперечки, які нераз виглядають на дитячі забави.

„Літопис..." Ольги Войценко досить неповний, але ми подивляємо її працю і висловлюємо сумнів: чи хтось матиме „святу" терпеливість краще й повніше його опрацювати. Це велика дослідницька праця, яка вже сьогодні вимагає любови до самої праці і до свого народу, а її з кожним роком менше, бо менше людей глибокої і непохитної віри.

Тільки під такою точкою зору треба дивитися на „Літопис..." Ольги Войценко й тільки з такого боку можна його оцінити. Це, що хтось потішає себе, що сьогодні кожен крок нашого життя записаний на сторінках нашої і чужої преси — дуже мала потіха, бо преса може зберегатися ,а може навіть не зберегтися, розважаючи той факт, що сьогодні багато — бібліотек-архівів не хочуть приймати на збереження преси, жаліючись на брак місця. Всі наші архіви, коли так йтиме дальше, як йде — можуть також одного дня опинитися на чужому смітнику, бо жертвенних людей, не дивлячись на наше матеріяльне збагачування — кожен рік менше.

Щоб рятувати наші літописні сторінки на чужині, вже сьогодні треба б, бодай у коротких хронологічних записах видавати їх окремими книгами кожного року так само, як зробила це працьовита Ольга Войценко. Вона, основно, використала тільки річники „Українського Голосу", а ми ще маємо нагоду використати всю нашу пресу, хоч, коли б ішло про пресу, яку ми мали в перших п'яти роках в країнах західньої Европи, то вже сумніваємося — чи комплети тієї преси хтось має. А що буде за кілька десяток років, коли майже кожного року всі бібліотеки у світі, а також і наші — прочищуються від „хабаги", як називав непотрібне колись мій покійний проф. Василь Коваль.

Ольга Войценко занотувала у своєму „Літописі..." багато важного й цікавого, але зі занотованого видно, що вона, не дивлячись на добру волю, стояла перед непоборимими труднощами, і труднощів досить багато. А не забуваймо: що чим дальше в ліс, тим більше дров.

Ми свідомі цього, що нас назвуть фантастами, операючи проти нас (маю на думці багато більше людей, що тривожаться цим самим питанням, Д. Б.) аргументами: нема людей", нема відповідних архівів, нема навіть відповідних приміщень. Іншими словами — нема нічого. Тоді треба відповісти собі на питання: якого біса ми сидимо тут, на чужині? Щоб тільки жувати хліб насушний? Це не є завдання політичної еміграції!

Такі чудацькі думки зроджувалися в нас, читаючи „Літопис українського життя в Канаді". Постійно нас переслідувала й переслідує думка: чому нам вже сьогодні не мати такого „Літопису українського життя на чужині". Беззумовно, що негарно писати історію про себе самого, ще гірше починати історію нашого народу від себе, але що треба б зробити, то треба, що б нас у майбутньому не назвали лінивими й недбалими потомками.

„Літопис...", направду читається з приємністю: короткі записи, коли над ними трошки застановитися — відкривають нам цілі історичні картини: твердого життя, громадських клопотів, боротьби за українське обличчя на канадійській землі. Можна б сказати навіть, що літописний запис, то інше питання, інша сторінка нашого життя. Із цих коротеньких записок таки можна уявити собі наше життя бодай у головних зарисах і це найбільша вартість книги.

Треба дуже жаліти й щиро тривожитися, майбутністю другого тому „Літопису українського життя в Канаді", бо, коли він буде друкуватися так, як перший, повних п'ять років, то багато з нас не дождеться його бачити. Коли йде про мову, а навіть правопис, хоч авторка, законсервувала їх на сторінках свого „Літопису...", але нам здається, що це була вже зайва праця. Мову треба зберігати, але правопис, на нашу думку — це вже зайва річ, яка нічого не дає.

Хочеться також підкреслити ще одну прикмету „Літопису...": авторка по-мистецькому зробила свої записи, якби гляділа на минуле з платонівського горбка. Безсумнівне, що „Літопис..." — це індивідуальний, цінний і непересічний твір Ольги Войценко. Вітаючи з його появою Авторку й Видавництво висловлюємо щире побажання, щоб на другий том не довелось ждати цілими роками. —

Мадрід, 1962 Р. Б.
„Біблос"

СЕРДЕЧНИЙ ПРИВІТ І НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
засилаємо
СОЮЗОВІ УКРАЇНОК КАНАДИ
у 35-літній Ювілей
невтомної громадської праці на полі релігійнім і культурнім.
Висловлюємо признання центральній управі Союзу, Редакції журнала „Промінь" і всьому членству.
Бажаємо ще кращих успіхів в майбутньому.
Василь і Таїса Бевш
Торонто, Онт.

НАЙМОЛОДШІ УЧНІ

В гостині дитячого садочка
Вінніпег, Ман.

Діти, то цвіт народу! Які діти є сьогодні, такі горожани завтра. В руках тих завтрішніх горожан буде в свій час знаходитися керма правління даного народу або й світу. Про можливість і значення такого стану кожний нарід є вповні свідомий. Тому українські установи, інституції й загал звертають багато уваги на забезпечення своєї майбутності.

Найуспішніший спосіб в осягненню цієї цілі є почерез „цвіт народу". Лише теперішня наша дітвора може заобезпечити нам українцям належне місце в суспільнім житті на будуче.І тому обов'язком нас старших є, виховати цю молодь так, щоб вона могла гідно постояти за свої права й кращу долю свого народу. Нам треба ще від дитинства вщеплювати в наших дітей любов, віру і пошану до всього рідного. Постаратися, щоб вони знали українську розговірну мову й щоб дорожили культурними цінностями свого народу. Жіноча організація, Союз Українок Канади, йде на зустріч цим ціллям і в межах своєї програми поручає членству засновувати дитячі садочки, де є на це спромога.

Жіноче Т-во ім. Лесі Українки, відділ Союзу Українок при катедральній громаді Пресв. Трійці у Вінніпезі, знаючи важливість навчання української „розговірної" мови серед наймолодших, зорганізував дитячий садочок. За стараннем пані Анастасії Сарчук, праця комітету скоро розвинулася. Заснований минулого грудня, садок начисляє сьогодні 10 дітей, віком від 4 до 6 років. Учителькою цієї кляси є пані Олена Козоріз. Наука відбувається суботами з ранку до обіду. Родичі привозять дітей до школи і з них одна або і дві матері зістаються по черзі присутніми під час науки, помагаючи з роздяганням і одяганням дітей; як також подають деякі інші менші потреби учительці — ця присутність виявляє більше зацікавлення в самих матерей.

Діти садочка зі своєю учителькою Оленою Козоріз. Перший ряд зліва направо сидять: Катеринка Сорочук, Петруся Атаманчук, Каруся Осадчук, Олександра Назаревич, Синді Причун, Михась Совсун, Алек Сураський, Богдан Козоріз, Юліян Назаревич, Стефан Соломон. Немає на знимці Томі Смеречинського.

Предмети, які входять в наукову програму є: вільна розмова, пісні, вірші, забави, руханки й ручна робота. Комітет садочка очолює пані Анна Назаревич, а дорадницею комітету є пані А. Сарчук.

Цікавлячись працею садочка, **однієї суботи я мала нагоду** побувати на його лекціях, з **яких я винесла дуже приємне** враження. Увійшовши, я запримітила ,що одна бічна галерія катедральної авдиторії, де відбуваються кляси садочка, була примірно розложена — по середині малі столики з відповідної величини кріслами, таблиця напереді кімнати, а по стінах розвішані різні малюнки і ручні вироби учнів. Учителька, пані Козоріз, здисципліновано, приємною і лагідною вдачею уживала виключно українську мову. Учні відповідали на її запити по-українськи, виразно вимовляли слова. Під час рухливої забави діти одним разом числили на голос, а другим разом співали враз. „В нашій школі є дзвінок". Це вправляє їх мову. Приготовляючись до концерту на День Матері, учні деклямували поодиноко, а співали разом, „Мамо, ти як ангел з неба", вимовляючи кожне слово голосно і з натиском. Всі точки тривали коротко, щоб не перетомлювати дітей. В розмові з учителькою, вона заявила, що початки були трудні, але з часом учні привикали до методи навчання, виявляли зацікавлення, а з тим добачується певний успіх праці.

Буде на місці, коли згадаю, що жіноче т-во ім. Лесі Українки, в додатку до дитячого садочку, опікується шістьма клясами української школи, які льокуються при катедральній громаді і до яких учащає додаткових 102 дітей.

Головою цього комітету є пані Марія Юрків. Обі ці установи самі себе оплачують, особливо через приходи з виступів дітвори в різних кон-

Відділ для дітей

Ганна Черінь

ПО РИБУ

Літо, літо, з квітів звито,
Срібним дощиком повито!
Для мандрівок, для забав
Нам, нарешті, час настав.

Літо — розкіш риболовам,
Цебто, татові й мені.
В цю суботу підем знову
По линки та окуні.

Я мандрую всюди з татом,
Наче брат із старшим братом.
Він бере мене з собою,
Бо рибалки ми обоє.

Маю вдачу я козацьку,
Вудку змотую, мов цяцьку,
Й не боюся
Насадити
Червака
На гака!

Ще надворі світять зорі —
Ми вже зібрані й бадьорі.
Скажете — зарано?! Що ви,
Ми ж бо справжні риболови:
Щоб багато риб впіймати,
Треба рано уставати.

Щоб набратись гарту й сили,
Швидко руханку зробили,
Не барились при сніданку,
Зготували ще й приманку —
З кашею змішали хліба,
Щоб ловилась більша риба.

Ось і річка, синя стрічка...
Тихо скрізь, лиш гілка — трісь!
Сіли на піщану скибу
Та й чекаємо на рибу.
А над лісом, трохи вище,
Зеленіє пасовище.
Сталось так, що всю приманку,
Що зварили ми ще зранку,
Не сказавши нам ні слова,
З'їла враз ряба корова!

Без приманки трохи тяжче,
А можливо, це і краще,
Бо приманка — це обманка,
Неправдива обіцянка.
Хай їдять її корови,
Нам же й так вдалися лови:
Поплавок пірнає вглиб!
Ми зловили
Вісім риб!
Гляньте: ця, найбільша з інших,
Завдовжки, як мій мізинчик!

Попрощалось сонце з нами —
Вже й додому бігти час,
Щоб не турбувалась мама,
Що немає довго нас.

Так багато риби, риби!...
Може, нам ви помогли би?

На вечерю з'їли сім,
А одна в відрі живе...
Ви не вірите зовсім?!
Слово чести пластове!

Сумніваєтесь нащо ви?
Ми ж бо справжні риболови!

цертах.

В теперішню пору, більш як коли будь, дитячі садочки і українська школа є дуже важливими в навчанню української мови і письмі, а спеціяльно тепер, коли ця мова буде викладатися по вищих школах і університетах. Організаційна установа, батьки і діти, повинні доложити всіх зусиль, щоб таких шкіл було в нас найбільше і щоб з них могли користати всі українські діти.

Є. Білич.

ІГОРЧИК

Наш Ігорчик — жвавий
[хлопчик,
Скаче всюди, мов горобчик...
В хаті, в кухні, у підсінню,
По болоті й по камінню.

Не минає плота, буди,
Його збитків повно всюди!
Він причепиться й до пня,
„Штучка-мічка" — є що дня.

А в городі й на дорозі
Розбиває собі нозі —
І тому тих „буб" без ліку
Докучає „чоловіку".

Ще одно лиш на заваді,
Що не має крил на заді —
То літав би, мов літак —
Якби сталось воно так.

А. Волощак.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

Світлина членок відділу ім. Лесі Українки у Вінніпегу

Перший ряд. Зліва направо: Анна Фігус, Теодора Гаврисишин, добр. Марія Грицина, Євгенія Соломон, Анна Процюк, Анна Воробець, Павліна Кревецька, Ольга Завісляк, Марія Марко, Ангелина Павлик. Другий ряд. Галя Влад, Марія Танчак, Марія Гурінов, Докія Міхоцька, Ф. Якиміщак, Доця Павлюкевич, Софія Тесарська, Марія Левицька, Марія Симчич, Анна Стечишин, Анна Соломон, Юстина Німчук, Анна Вишневецька. Третій ряд. Марія Колтек, П. Гузій, Анна Олійник, Розалія Кондра, Р. Гуменчук, Єлисавета Білич, М. Монастирська, Анна Назаревич, Одарка Ярема, Анна Вахняк, Д. Паліброда. Четвертий ряд. Г. Дида, М. Веньгро, Катерина Крипякевич, Марія Юрків, А. Міщук, Леона Совсун, Євгенія Василишин, М. Петрів, Галя Бабій, Галя Ласько, С. Смик, Славка Карпяк, М. Анонійчук. Немає на знимці: П. Андрейчук, Марія Боянівська, Марія Богонос, Марія Бучковська, Маруся Богонос, Галина Богонос, Галя Баляс, Анна Черевик, Лілія Цапар, П. Циганевич, Ольга Долинчук, Анна Данильчук, Марія Драбіняста, Галя Гаджоса, Марія Грицюк, Соня Галас, Софія Юськів, Параскевія Кернац, Наталя Когуська, Н. Камецька, добр. Анна Ковалишин, К. Кава, П. Кость, Славка Касіян, Н. Камінська, М. Коваль, Галя Майба, П. Мимка, Т. Малиник, Марія Масцюх, Т. Малина, М. Марко, Анна Новак, М. Острижнюк, Галина Павлюк, Клементина Пасічняк, Стефанія Петров, М. Паньків, Марія Руда, Михайлина Школьна, добр. Марія Стефанюк, Марія Совсун, Катерина Соломон, Ольга Саранчук, Анна Сіцінська, Анастасія Сарчук, Константина Сарчук, Катерина Стецька, добр. Ольга Савчук, А. Савчук, Анастасія Скоробогач, Анна Соломон, Ольга Шарган, Анастасія Сирник, В. Сорочук, Василина Таска, Ольга Юзвишин, Ольга Войценко, Анна Василюк, М. Вагнар, добр. Стефанія Юрківська, Христина Якиміщак, Северина Закус, М. Загарія, А. Шеремета, Зіна Чорна, Зіна Богонос, добр. Софія Стратійчук, Яриш.

ВІННІПЕҐ, МАН.
Відділ ім. Л. Українки

Голови і представниці комітетів нашого жіночого товариства виявили в своїх річних звітах успішну працю у відділі за минулий рік.

Важним завданням товариства на цей рік було започаткування дитячого садка при Катедрі. Голова пані А. Сарчук вложила багато праці, щоб це здійснилось. Наш відділ також опікується українською школою і молодшим відділом СУМК. Членки навчають в недільній школі і дають всяку можливу поміч сумківцям в їхній праці.

За старанням комітетів української недільної школи, влаштували вечеру „Сморгесборг". Учителі приготовили два концерти спільно, і на закінчення шкільного сезону мали пікнік. Діти брали участь в святі здвигу на відкриття памятника Т. Шевченкові. В звітному році до української школи вчащало 107 учнів котрі були поділені на 7 кляс.

Наші членки справляють бенкет для СУМК кожного року, на якому 16-літні члени переходять в членство старшого відділу СУМК. На бенкеті були видані нагороди за найкраще написані статті про Т. Шевченка. В СУМК є 32 члени, засідання відбуваються раз в тиждень.

Наш відділ успішно провадить культурну освітну діяльність при Катедрі, спільно з складовими організаціями, котрі гуртуються при Катедрі. Членки вшанували память Лесі Українки концертовою програмою в якій сумківці брали участь, на святі пані Боянівська виголосила реферат на тему „Життя і творчість Лесі Українки". В програму заряджених вечерків входили слідуючі промови

та виклади:

Всеч. о. Скакальський — „Волинь-Частина України". Пан С. Волинець — фальшування творів Т. Шевченка у виданнях Совєтів. Цей вечір був присвячений на відзначення сторіччя смерти Т. Шевченка. Пан О. Івах — „Чарівна сила слова". Рецензії новіших книжок дали членки товариства. Цей вечерок був присвячений святі книжки. Редактор Іван Сирник — „Українські політичні партії і українська визвольна справа". Пан Василь Буряник — „Церква", адвокат Я. Масцюх — „Канадійська політика", пан Василь Сарчук — „Комітет Українців Канади".

В протягу року товариство відбуло 9 місячних зборів і 3 засідань заряду. Приготовили 9 обідів: Святу Вечерю, Спільне Свячене, обід на торжестві освячення хрестів на бані Катедри, обід храмового свята, бенкет для СУМК, обід під час здвигу, і вечерю на прийняття гостей під час здвигу приготовлену спільно з сусідніми відділами Союзу, обід з приводу Візитації Впреосв. Митр. Іларіона в громаді Катедри і обід під час осінніх з'їздів Колегії і складових орг. СУС.

Товариство зарядило весняний базар і дало поміч в перевиданню осінного базару громади. За минулий рік влаштувано такі чайні прийняття в Катедрі: Весняний чай, ювілейний чай з нагоди 35-ліття Союзу котрий відбувся під час з'їздів Колегії св. Андрея і складових орг. СУС і якого справили при співучасти сусідних відділів і осінний чай з нагоди Дня Подяки, в якому гостили українських студентів.

Членки допомагають в громадських збірках компаніях кожного року. Брали участь в збірці Комюніти Чест, Червоного Хреста, Марч оф Даймс і дали поміч в чаю Інституту сліпих. ходять шити для Чер. Хреста і беруть роботу плетення светрів і шиття до дому.

Крім згаданих підприємств членки брали активну участь в з'їздах складових орг. і Колєгії св. Андрея і святі шевченківського здвигу.

Тов. дбає про хворих членок, котрих відвідують в шпиталях і домах, хворим приносять дарунки від товариства.

За минулий рік зложили грошеві пожертви на такі корисні цілі: На Будівельний Фонд Катедри Пресв. Тройці $2,849.41, виставу Архипенка 25 дол., журнал „Промінь" 43 дол.

Фінансовий звіт:

З 1960 р. осталось	$700.15
Приходи за рік 1961	4,576.00
Розходи зо рік 1961	4,748.76
В касі осталось	527.39
Української школи:	
За рік 1961 приходи	1,140.00
Розходи	884.53
В касі осталось	255.47
Молодшого СУМК:	
Приходи за рік 1961	173.41
Розходи за 1961 р.	161.38
В касі осталось	12.03

Заряд товариства на 1962 рік: Анна Воробець — голова, Анна Фігус — заст. голови, Теодора Гаврисишин — заст. голови, Анна Процюк — секретарка, Павліна Кревецька — заст. секретарки, Євгенія Соломон — касієрка, Константина Сарчук — фінансова секретарка, Ольга Завісляк, Єлисавета Біличь, Стефанія Юрківська — культурно-освітній комітет. Комітет молодшого СУМК — А. Павлик, О. Завісляк, Г. Ласько, М. Солонинка. Референтка Музею — Марія Бучковська.

Референтка мистецтва — Марія Марко. Референтка „Променя" — Анна Стечишин. Архівар — Анна Данильчук. Представниці до Жіночої Ради — Ольга Саранчук, Марія Симчич. Представниці до Комітету Укр. Канади — Марія Боянівська, Галина Павлюк, Комітет української школи — Марія Юрків, М. Анонійчук, Г. Карпяк. Гардеробмайстер — Одарка Ярема. Комітет Садочка — А. Назаревич, Анастасія Сарчук, К. Соломон. Тел. комітет — добр. А. Ковалишин, М. Галас, Г. Влад, Н. Скоробогач, А. Черевик.

Відвідувачі хворих — О. Шарган, М. Козак, М. Школьна, М. Колтек. Реф. Червоного Хреста — Д. Павлюкевич, А. Стечишин. Реф. членства — Т. Гаврисишин. Господині — Ю. Німчук, П. Гузій, Г. Павлюк, Р. Гуменюк. Контрольна комісія — М. Школьна, С. Тесарська, М. Загарія.

А. Сарчук, голова
А. Процюк, секр.

ГРИМЗБІ, ОНТ.
Відділ ім. Княгині Ольги

Річні збори жіночого тов. ім. княгині Ольги у Гримзбі, Онт. відбулися 12-го грудня, 1961 р. Збори відкрила голова пані Т. Дяковська. Молитву провів Всеч. о. Панченко. Однохвилинною мовчанкою вшанували членкинь, що відійшли від нас у вічність.

Діяльність товариства в минулому році: відбулось 8 місячних зборів, пів річні збори і 9 сходин.

Відбулися такі підприємства — спільна Свята Вечеря, Спільне Свячене, Свято Миколая. Членки ходили щедрувати, приготовили пущення.

Відсвятковано академією свято Українських Визвольних Жінок Героїнь. Зорганізовано недільну школу. Улаштовано вишивані вечорниці вишиваних суконок. Сестриці зібрали $63.89 на квіти до Божого Гробу. Під час візитації Владики Михаїла членки приготовили обід. Один прощальний вечерок членки. Вислали делєгатку на з'їзд Східної Канади що відбувся в Гемилтоні. Приготовили обід на День Подяки. Справлено базаровий шавер. Членки помагали відбути базар церковної громади. Опікуни хворих відвідували хворих, а до шпиталю висилали квіти. У місяці червні пані С. Пауш, голова Союзу Українок відвідала наш відділ. Устроєно нашому дирігентові панові Вірмінко прийняття за його віддану безплатну працю для хору української православної громади.

До церковної громади передано 350 дол.

Фінансовий звіт:

Прихід в 1961 р.	$787.02
Росхід в 1961 р.	709.04
Осталося в касі	148.70

До заряду на 1962 рік увійшли пані: голова — М. Шпітковська, заст. голови — Т. Кловак, рекор. секр. — Е. Степова, фін. секр. — Мирослава Шпітковська, касієрка — В. Кузик. Контрольна комісія — М. Хоростівська, Х. Яцишин, С. Шпітковська. Сестриці — Н. Марченко, В. Кузик, М. Резнар, З. Дацків. Опікунки хворих — Н. Марченко, Т. Дяковська. Господині — К. Кузь, М. Ткаченко, К. Будзяк, Д. Стах.

Т. Дяковська, голова
Е. Степова, секр. рекор.

БЕЛІС, АЛТА.
Відділ ім. Олени Пчілки

Річні збори, жіночого товариства, відділу Союзу Українок Канади ім. Олени Пчілки у Беліс відбулись 5-го грудня, 1961 р. у Народнім Домі. Голова, пані Василина Чернівчан відкрила збори молитвою і подякувала членкам за їх кооперацію та довіря. Секретарка, пані Анна Яремчук прочитала звіт з минулих зборів. Касієрка пані Катерина Безуко прочитала рекордовий звіт за цілий рік.

УПРАВА ВІДДІЛУ С.У.К. ім. „ДОНЬКИ УКРАЇНИ" НА 1962-ий РІК, МОНТРЕАЛ
Перший ряд зліва направо: М. Зимовець — рек. секр., А. Колісник — почесна голова, А. Ковальчук — голова, Л. Слюзар — почесна голова, М. Серединська — касієрка. Другий ряд зліва направо: М. Текала — заст. голови, О. Регуш — заст. голови, З. Гоменок — заст. секр., О. Русин — фін. секр., С. Головач — заст. голови, нема на знимці бувшої голови М. Нєми.

Предсідницею зборів була пані Раїфта Пасічник, а секретаркою пані Василина Чернівчан. Членки по своїй змозі працюють старанно у різних ділянках праці та беруть участь у церковнім громадськім життю.

Товариство за минулий рік відбуло 10 місячних зборів. Мали два обіди, три бінго, на церкву, Червоний Хрест, недугу Рака. Відсвяткували 25-літній ювілей, мали Богослуження обід і програму у Народнім Домі, 11 членок вручили грамоту. Пані А. Репка, П. М. Чернівчан, П. Андрук, А. Яремчук, І. Чорнолюк, орг. Данилюк, М. Климчук, П. Садова, В. Завадюк, М. Кебіч, Г. Гарук. Ці членки котрі уже працювали 25 років у товаристві.

З року 1960 осталось	622.70
Приходи в 1961 р.	705.50
Розходи в 1961 р.	750.25
У касі осталось на 1962 р.	577.95

Заряд товариства на 1962 рік: голова — Марія Завадюк, заст. голови — Ірина Чорнолюк, секретарка — Раїфта Пасічник, касієрка — Катерина Безуко. Контрольна комісія — Медорія Чернівчан, Анна Яремчук, Василина Чернівчан.

Марія Завадюк, голова
Раїфта Пасічник, секретарка

МОНТРЕАЛ, КВЕ.
Відділ Доньки України

Річні збори жіночого тов. ім. Доньки України, відбулись 10-го грудня 1961 р. у залі Собору св. Софії. Збори відкрила голова М. Нєма. Молитву перевів Мітр. Прот. о. В. Слюзар. Слідувала двохвилинна мовчанка в память померших членів. Предсідницею була А. Колісник, секретарювали О. Ярушевська і С. Головач.

За 1961 р. тов. відбулось 25 зборів. Розпочато працю Колядою, яка була передана на будову Собору. Улаштовано дві академії: Лесі Українки, Свято Героїнь і Свято Книжки. Членки приготовили кутю, свячене, храмове свято 35-ліття товариства, чайок та базар під час якого була переведена збірка. Зроблено 2 розігравки, частинний дохід із одної розігравки призначено на купно комплекту „Кобзаря" і вислано до Національної Бібліотеки в Берн, Швайцарії. Частинний дохід із другої розігравки призначений для оплати двох дітей на оселі під час літного сезону.

Відвідувано бідних, хворих під час Різдвяних і Великодних свят з дарунками. Проведено збірку на квіти до Божого Гробу. Відбулась виспродаж уживаних речей 4 рази, з одного разу дохід призначений на фонд Н. Кобринської. Відбулись „турне" до „Віо Бискети" і „Стайнберг". Приготовило перекуску для братства 2 рази, для рідної школи 1 раз.

Представники учащали на збори КУК, на прощальний вечір пані Залізняк, на 25-літний ювілей Бувших Вояків, на 25-літний ювілей панства Салюків, на відкриття нового храму св. Покрови і на 10-ліття Ліги Католицьких Жінок на Розмонті. 1 делегатку вислано до Вінніпегу на відкриття Шевченківського памятника. Тов. брало участь в кампанії Червоного Пера в похороні А. Салюк в чайку молодшого відділу Ганни Барвінок, де була присутня голова Союзу, С. Пауш.

Велась добродійна праця. Організовано молодший відділ СУМК. Спроваджено Т. Дяковську, одну із бувших голів з нагоди 35-ліття товариства. Репрезентанти учащали до Тов. Поборювання Рака, Жіночої Ради, Обеднаних Націй, ком. ювілейних шевченківських святкувань в Монтреалі і брали участь в Міжнародній виставці в Обеднаних Націй в пресовій конференції — виставки до

Шевченківських святкувань в Монтреалі, на збори братства, оселі і до відділу Ганни Барвінок. Відбулись релігійні виклади під час Великого посту що їх давали — Міт. Прот. о. В. Слюзар і о. І. Стус. Наш відділ одержав першу нагороду в „Промені" за найбільше число придбаних передплатників на Східню Канаду. З нагоди 35-ліття тов. зроблена спільна фотографія членів. З нагоди 35-ліття СУК вислано жертву на пресовий фонд „Променя" 10 дол. і привіт. Принумеровано: „Монтреальський Інформатор" на рік 1961 і „Промінь" для одної незнаної членкині. На кожних місячних зборах переводилася дрібна збірка на **залізний фонд.**

Фінансовий звіт:

З 1960 р. осталося в касі	$ 470.48
Приходи в 1961 р.	3,349.78
Розходи в 1961 р.	3,722.94
В касі осталося	97.32

Склад заряду на 1962 рік: почесні голови: добр. Л. Слюзар, А. Колісник, уступаюча голова: М. Нєма, голова — Аназ. Ковальчук, заступниці голови — О. Регуш, С. Головач, М. Текела, рек. секр. — М. Зимовець, заступниця секр. — З. Гоменок, фін. секр. — О. Русин, касієрка — М. Серединська. Господині — О. Пасіка, М. Тушкар, А. Герич, М. Гнатів. Комітет для прийняття гостей — Г. Легукет, О. Мигаль, Е. Гроско, З. Гоменок. Церковний ком. — А. Демитрак, М. Прокопюк, Е. Світуха. Бібліотекарка — добр. Л. Слюзар. Ком. відвідування хворих — добр. Л. Слюзар, А. Гринів, М. Маркуш, К. Савіцька. Репрезентантка до Обєднаних Націй — Г. Мельник. Референтка добродійної праці — В. Турченюк. Репрезентанти до Монтреальської Жін. Ради — Г. Мельник, С. Головач. Репрезентанти: до КУК — Н. Романишин, О. Пасіка, до Поборювання Рака — К. Іванишин, Н. Романишин. Базаровий ком. — Ю. Грищів, Г. Легукет, М. Серединська, К. Іванишин. Залізний фонд — Н. Романишин. Фонд Н. Кобринської — добр. Л. Слюзар. До рідної школи — добр. Н. Стус. Недільної школи — добр. Л. Слюзар. Архіви — Г. Мельник, А. Демитрак. Контрольна ком. — А. Мушинська, А. Колісник, О. Ярушевська. Дорадча рада — добр. Л. Слюзар, А. Колісник, Г. Мельник, А. Демитрак.

М. Нєма, уступ. голова
М. Зимовець, рек. секр.

ВИТКІВ, САСК.

Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жін. тов. ім. Ольги Кобилянської у Витков, відбулися в неділю, 11-го лютого 1962 року у Народнім Домі. Збори відкрила голова пані Михайлина Ґоян. Молитву провів Всеч. о. Блажук. Предсідницею зборів була пані Галя Штокалко. Слідував звіт голови що його дала пані М. Ґоян. Вона щиро подякувала членкам за їх кооперацію у минулім році і закликала членок щоб кожна старались заохотити молодших жінок ставати в члени т-ва.

Секретаркою зборів була Ганя Іванчук.

Слідували звіти: пані Галя Олексюк — касієрка, пані Марія Мартинюк — від сестриць, пані Савеля Бузяк — від господинь, контрольорки — пані М. Войтюк, А. П. Іванчук, і С. Іванчук.

У минулім році товариство видало 2 весільних вечері, чотири обідів. Відсвяткували 100-ліття Шевченка спільними силами з іншими українськими організаціями. Мали перекуску на День Подяки, по Богослуженні.

Приготовили обід і вечерю на окружний з'їзд СУМК. Приготовили обід на окружний з'їзд Інституту П. Могили в Саскатуні.

Відбули два базарі — весняний і осінний. Кілька членкинь їздили до сусіднього товариства у Редфілд на вишивання (вечорами).

З нагоди роковин Ольги Кобилянської мали Панахиду під час Богослуження. В протягу року, членкині відбували свої збори по домах.

До заряду на 1962 року увійшли слідуючі: голова — Михайлина Войтюк, заступ. голови — Марія Стокалко. секретарка — Ганя Іванчук, заст. секр. — Савеля Бузяк, касієрка — Ганя Котик. Контрольорки — Ольга Іванчук, Марія Сорока і Галя Стокалко. Господині — Г. Олексюк, Анна Іванчук і Ант. Кіндрачук.

Членкинь вписалося 17 і дві почесних: Текля Михайловська і Серафіна Ковальська. Відділ жертвував на слідуючі цілі: музейну кімнату до нового Інституту Ін. П. Могили в Саскатуні — 50 дол., на Інститут ім. П. Могили — 25 дол., на іконостас до церкви — 400 дол., до Нар. Дому на лавки — 97 дол., купили білета на королеву СУМК — 5 дол.

Фінансовий звіт:

З 1960 р. осталося в касі	$500.59
Приходи в 1961 р.	791.65
Розходи в 1961 р.	893.90
В касі осталося	398.34

Михайлина Ґоян, голова
Ганя Іванчук, секр.

СІРКО, МАН.

Відділ ім. св. Ольги

Діяльність товариства: членки мали одну розігравку, помалювали в середині Український Народній Дім, купили дротяну огорожу і поставили для охорони квітів, що їх посадили жінки довкола нової церкви, упорядкували все в старій церкві, купили декоративні квіти до нової церкви на райські двері. Коштом жіночого т-ва куплено нові столи до Народного Дому. Т-во дало 150 дол. на фарбу на малювання нової церкви. Членки т-ва занялися похороннім обідом для вдови Анни Ґушуляк, якої син згинув у автомобілевім випадку. Т-во опікувалось хворими членками, що були у шпиталі, в м. травні відбулось свячення поля і т-во приготовило обід в Народнім Домі, приготовили обід на храм на св. Іллі а в жовтні на День Подяки Служба Божа і обід.

Марія Персович, голова
Анна Настюк, секр.

ДОРБЕН, МАН.

Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жін. товариства в Дорбен відбулися 10-го грудня 1961 р. в залі Народного Дому. Збори відкрила голова т-ва пані М. Копельчук і була предсідницею, секретаркою була пані М. Шур. Жіноче товариство віддає багато праці для місцевої церкви і Народного Дому. За рік відбулось 6 місячних зборів. Членки приготовили пирогове пущення, обід на храм нашої церкви а восені приготовило індичу вечерю. Т-во купило фарбу і помалювало Народний Дім знадвору і всередині, купило до церкви обрус на великий пристіл.

З року 1960 було в банку	$317.51
Приходи в 1961 р.	97.55
Розходи в 1961 р.	269.55
Осталось в банку	145.51

Заряд т-ва на 1962 р. пані: М. Копельчук — голова, П. Шур — заст. голови, М. Шур — секретарка, С. Осадчук — касієрка.

М. Копельчук, голова
М. Шур, секретарка

САСКАТУН, САСК.

Відділ ім. Ольги Кобилянської

Річні збори відділу відбулися 3-го грудня, 1961 р. Зборами провадила перша заст. голови пані Е. Табашнюк. Молитву провів о. прот. М. Боднарчук, і сказав слово признання за працю членок для добра української православної церкви і громади в Саскатуні.

В році відбулося 8 місячних зборів, одні надзвичайні і два засідання.

До товариства вписалося 12 нових членок. Членки учащали на загальні збори і також належали до 6-ох кружків, де праця провадилася енергійно й значно поширилася під проводом провідниць, — П. Турецька, А. Янів, А. Максимишин, М. Дорош, Н. Завадюк, М. Залещук і Е. Клапоущак. Коли кружки були зорганізовані в 1955 р., то їх діяльність обмежувалася до придбання фондів. Але в теперішний час кружки не тільки цікавляться фінансами, а також мають освітно-культурні програми на своїх сходинах, так як читання, дискусії на ріжні теми, курси вишиття, курси писання писанок і т. п. Усі кружки мають свої окремі проєкти і підприємства але також беруть повну участь в загальній праці товариства.

За рік товариство мало 13 обідів. 3 святочні — Святу Вечерю, Спільне Свячене і храмовий обід; 5 громадських обідів — бенкет для Абсольвентів, обід під час з'їзду С. У. С. і складових організацій, обід під час з'їзду С. У. М. К., обід з нагоди посвячення цеголок на будову церковної залі, і День Подяки, на якім також вітали місцевих студентів і студентів з Інституту ім. П. Могили. Товариство також приготовило 2 весільні вечері, 2 похоронні обіди, один поминальний обід і одно пущення. Обідами занялися кружки по черзі з допомогою головної кухарки, пані М. Пігач. Членки товариства спільними силами також провели продаж перекуски і обідів під час одного тижня на „ексибишин".

Відбулося 7 чайних прийнять, під проводом референтки А. Буряник і її комітету — чай членства, Великодний чай з продаж'ю писанок і печива, чай для учасників пров. з'їзду С. У. С., чай під час Свята Книжки, 2 чаї під час святкування Сторіччя Шевченка (цими чаями занималася Г. Максимюк) і Різдвяний чай на якім відбувся продаж печива та українських страв.

Розина Драган, голова відділу в Саскатуні.

Комітет перекусків, під проводом К. Свик і А. Гарасимчук, приготовив перекуски на 6 оказій, — для учасників церковного перепису, на прийняття для добр. Боднарчук з нагоди народження донечки, для гостини аматорів з Норт Бетлфорд, на літературний вечерок Шевченка, на Свято Книжки і під час базару через два дні. Кружки по черзі подавали перекуску під час гри бінґо, що відбувалося в церковній залі раз на тиждень.

Членки відділу занялися щедрівкою і помагали колядувати на церкву. Також помагали церковній громаді під час базару, брали участь у розпродажі білєтів на користь Інституту Могили. Кружок молодих жінок приготовив сніданок для дітей Недільної Школи після Святого Причастя, й приготовив Різдвяні пакунки для всіх дітей після концерту Святого Миколая.

Відділ вислав 6 делєгаток на пров. з'їзд а також одну делєгатку до Вінніпеґу на Відкриття памятника Шевченкові. Під час однотижневого святкування Сторіччя Шевченка в Саскатуні, членки відділу брали повну участь у святі. Пані М. Ткачук диригувала хором, пані Н. Буряник очолювала комітет, що занимався виставою українського нар. мистецтва, пані Г. Максимюк була головою комітету від чайних прийнять, а пані М. Киба очолювала комітет який впорядкував виставку на вітрині в склепі Гадсон Бей.

За проводом освітно-культурної реф. пані С. Стратійчук, товариство відсвяткувало Свято Членства, річницю журнала „Промінь", Свято Лесі Українки і Свято Книжки відповідними й добре приготованими програмами. У програмах брали участь переважно молоді членки та дівчата. Референтка також відвідала 4 кружки де промовляла про життя і творчість Шевченка.

Старанням Ком. журнала „Промінь", під проводом пані М. Бойчук і пані М. Дорош, зібрано оголошення на Великодні й Різдвяні привітання до журнала, і також привітання з нагоди 35 ліття Союзу. Комітет придбав нових передплатниць і старався витворити заінтересування між членками в журналі.

Пресова секр. пані М. Киба подавала дописи й оголошення про ріжні проєкти до англійського часопису, і також написала три дописи до „Променя".

Старанням реф. мистецтва пані О. Луцюк, товариство брало участь у контесті вишивання під час „ексибишин" де 8 наших членок одержали нагороди. Членки дарували писанки на продаж під час Великодного чаю а вишивки на Різдвяний чай. Заходом реф. відбувається курс вишивання і писання писанок в Інституті ім. П. Могили раз на тиждень. На курс записалося 40 жінок і дівчат. Курс відбувається з успіхом під проводом добр. С. Сенишин.

Пані В. Катеринич, маєткова господиня, доглядає устаткування в кухні й тримає кухню в взірцевім порядку. Помагають їй пані: К. Притула, М. Пилипів і А. Калинчук.

Пані М. Пігач, головна кухарка, відповідала за готування страв на обід. Їй помагала пані Е. Бальон.

Церковний комітет (сестриці) дбав про перекрасу церкви.

Звіт бібліотекарки, пані М. Дорош, показав що бібліотека поволі зростає але є конечним придбати ще більше число відповідних книжок. Тов. вже купило дещо добрих книжок.

Комітет відвідин хворих, постійно відвідує хворих у шпиталях. Доставляє святочні картки, а на Великдень кошики з святочними стравами. Усім хворим членкам товариство посилає квіти до шпиталів. Через свою представницю пані А. Янів, товариство опікується пацієнтами в шпиталі умово-хворих у Норт Бетлфорді. Також товариство, через свою представницю пані П. Чимборик, опікується пацієнтами в старе-

чім домі.

Під проводом реф. Червоного Хреста пані К. Свик, членки помагають постійно в клініці Чер. Хреста.

До недільної школи учащає около 100 дітей а до української школи около 60. Поза шкільну науку діти вчаться співу і українських танців. Діти брали участь у концертах Свята Державности, Святого Миколая і День Матері. Представниці до рідної школи були пані М. Маков і Ф. Перчишин.

Відділ має представниці до різних організацій міста, де вони беруть повну участь. Збирають жертви на „Комюнеті Чест" і на ветеранів. Дають фінансову допомогу умово хворим, Вай Доблю Сі Ей, Тревлерс Ейд, Саск. Жіночої Ради, Рітардед Чілдринс асоціація і туберкульозним.

Відділ має 4 представниці до Комітету Українок Канади, де в році 1961 виявили багато праці у святкуванню сторіччя Шевченка.

Відділ має 3 представниці до місцевої Жін. Ради де наша членка тепер є головою цієї організації.

Наше тов. старанно дбає про прикрасу нашої церкви: постарало килим до церкви вартости $2,051.94, нові квіти на Великдень і занялися садженням квітів коло церкви, для кухні купили нові обруси й посуду вартости 79 дол.

Жертви і видатки були такі:

До церковної каси на будову церковної залі	$4,000.00
Килим і покриття на килим для церкви	2,051.94
Жертви на будову нового Інституту Могили	200.00
Жертви на музейну кімнату в Інституті Могили	100.00
Вложили до щадничого фонду відділу	1,000.00
Буджет до централі С.У.К.	112.25
Розігравка вишивок від централі С. У. К.	34.25
Жертви на фонд журнала „Промінь"	72.00
Загальний прихід за 1961 р.	10,544.64
Загальний розхід за 1961 р.	5,485.84
У касі осталося	5,058.80

На 1962 рік вибрано слідуючий заряд: голова — Розина Драган, 1-ша заст. голови — Е. Табашнюк, 2-га заст. голови — Е. Залєщук, 3-тя заст. голови — Г. Максимюк, 4-та заст. голови — М. Баєр, рек. секр. — М. Бартко, корес. секр. — добр. Л. Боднарчук, пресова секр. — М. Киба, касієрка — М. Бурак, бібліотекарка — М. Дорош. Провідниці Кружків: П. Турецька, А. Янів, М. Дорош, Марія Залєщук, Г. Новосад, Анна Клапоущак.

Комітети: Фонд журналу і фундації Н. К. — М. Дорош (голова), добр. Л. Боднарчук, Анна Папіш, С. Стратійчук. Чайних прийнять: А. Буряник (голова), Г. Максимюк, А. Янів, А. Теслик. Сестриці: К. Чимборик, С. Грещук, М. Пігач, В. Катиринич, К. Притула, К. Чиж. Відвідин хворих: К. Капла (голова), С. Завадюк, А. Залєщук, М. Пігач, М. Дорош, Н. Макогон, Ф. Перчишин, Кінаш, Великочий, П. Чимборик, Р. Котелко, А. Папіш, В. Залеска, М. Кучар. Рідної школи: М. Маков, Ф. Перчишин, А. Папіш.

Референтки: Освітно-виховавча — С. Стратійчук, мистецтва — В. Ференюк, членства — С. Перик, перекусок — К. Свик і А. Гарасимчук, обідів — М. Пігач і Г. Бальон, кухонного майна — В. Катиринич. Представництво — Саск. Жін. Рада — Р. Драган, М. Мадюк, Л. Боднарчук, Ком. Укр. Канади — Р. Драган, Г. Гнатишин, А. Скоробогач, С. Завадюк. Червоний Хрест — К. Свик, Тов. Умово хворих — А. Янів, Саскатун Бютіфул — Е. Табашнюк, Тревлерс Ейд — К. Капла, Рада С. У. М. К. — С. Ціпівник. Контрольна комісія — К. Пенґрас, Ю. Михайленко, А. Буряник.

Розина Драган, голова
С. Сенишин, секретарка

ВИНДЗОР, ОНТ.

Відділ ім. Лесі Українки

Товариство відбуло: 9 місячних зборів, 1 річні збори, 10 засідань заряду, 2 засідання заряду з церковним і просвітним зарядом, 1 засідання з зарядом „Просвіти", 1 засідання заряду з головою Союзу Українок Канади пані С. Пауш.

Товариство займалося обідами: Йорданський спільний обід, спільне Великодне свячене, обід в час Візитації Впреосв. Владики Михаїла. Помагали з обідом будівельному комітетові церковної громади. Вечері видали на: сморгезборг, новорічну забаву, двоє пущень, готовили вечерю на весільний шавор.

Перекуску дали на: закінчення писання писанок, прийняття гостей гол. Схід. Екз. СУК, рожевий чай і прийняття для голови Союзу Українок Канади пані С. Пауш. Два культ-освітніх вечорки: Свято письменниці Уляни Кравченко, 35-ліття Союзу Українок Канади, вечерок тов. щоб пристарати для товариства горнят. 59 горнят знесено. Перекуску подарувала голова пані Є. Квасницька. Устроїли базар шавер і дали перекуску на з а к і н ч е н н я В е с н я н о г о Сезону. Товариство продає ручну роботу під час церковного базару і також продає печиво і перекуску. Тов. улаштувало концерт Лесі Українки, два випродажі уживаних речей, взяло участь в Дом. З'їзді Жіночої Ради, який відбувся у Віндзорі, дали дві укр. страви на їх вечерю „Сморгесборг" завжди беруть участь в їх імпрезах. До КУК товариство дало печиво, яке продавали під час міжнародного свята між Детройт і Віндзором. Брали участь і помагали в святкуванні 100-ліття смерти Т. Шевченка. Брали участь в Святі Державности. Товариство вислало делеґатку на Пров. З'їзд Схід. Екз. СУС і на 35-ліття святкування тов. у Монтреалі. Тов. перевело розігравку на подушечку з централі Союзу і вислали гроші до централі, зарядило лекції під час посту для писання писанок, давало Різдвяні дарунки слабим у шпиталі і в домах, постарало речей до парафіяльної хати на суму $93.15.

Жертви дали: 10 дол. — для недільної і рідної школи, помагало на три похорони.

Різдвяні дарунки: по 5 дол. — Різдвяні дарунки довго хворим, почесним членкам у шпиталі, 10 дол. на пров. з'їзд СУК, 22 дол. на орган. фонд централі, 25 дол. до Тов. „Просвіти" для дириґента, 10 дол. жертва на Катедру у Вінніпеґу, 275 дол. до церковної громад, 300 дол. на Будівельний Фонд цер. громади.

Прихід за рік	$1,559.63
Розхід	1,498.52
В касі лишилось	61.11

Склад заряду на 1962 р.: голова — О. Торошенко, перша заст. — Е. Перкс, друга заст. К. Мойсюк, рекорд. секр. — В. Демченко, кор. секр. — О. Сеньчук, фін. секр. — М. Вахна, касієрка — добр. М. Керніцька, пред. до КУК — пані Римар, представниця консументів — п. М. Прокопчук, представ. СУМК. — п. О. Сеньчук, представ. хворих — п. Корпінець.

Ольга Торошенко, голова
В. Демченко, секретарка

Заряд відділу Союзу при Катедрі св. Івана в Едмонтоні. Перший ряд зліва направо пані: К. Кругляк, Р. Колісняк, А. Скуба, С. Гриник, М. Будник, Л. Івасюк, Л. Грегорі. Другий ряд: М. Лазарук, О. Ганочко, М. Гнатюк, В. Маланчук, М. Гавриш, Р. Кей, М. Самоїл, Н. Базюк.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

Відділ при катедрі св. Івана

Річні збори відбулися 3-го грудня, 1961 р. Збори провадила голова відділу пані Софія Гриник.

Звіт голови відділу й голов різних комітетів виказали велику працю членок за рік 1961. За цей час відбулося 12 місячних зборів. Приготовлено 14 святочних обідів, 17 весільних вечер, 13 похоронних обідів, відбулося 20 чайних прийнять, переведено весняну мистецьку виставу разом з пров. екз. на Алберту. Членки перевели продаж печива і перекуску на маркеті і також продаж перекуски під час одного тижня на „Екзебишон", відбули і приготовили 35-літ — ювілейне святкування відділу, де нагороджено заслужених членкинь почесним членством та вшанували їх відповідними грамотами. Помагали церковній громаді під час базару; влаштовано доповіді із подорожі на Україну, що їх висвітлювали при великій скількості зібраних пані Д. Яндова і д-р С. Яремчук. З нагоди відкриття та посвячення єпархіяльного дому із співучастю жін. тов. Церкви св. Прор. Іллі, Михаїла та Андрея, відбувся чай в резиденції Владики Андрея.

Кореспонденційна секретарка написала 48 листів дала 4 дописі до „Променя" а 10 дописів до англійського часопису про працю відділу.

За рік 1961 загальний прихід був $25,718.79. До церковної каси передано 4,000 дол., Інститут св. Івана — 200 дол., на будівельний фонд св. Андрея Колегії — 100 дол., на Всеканадійську Катедру в Вінніпегу — 50 дол., на українську бібліотеку при університеті в Альберті — 25 дол., на Стипендійний фонд пров. екз. на Алберту — 25 дол., на українську школу — 200 дол., на „Білий Хрест" — 25 дол., на мистецькі книжки до бібліотеки відділу — 25 дол., на ризи для Владики Андрея — 400 дол., на Видавничий фонд СУК — 300 дол., жертви і з чаю на журнал „Промінь" — $222.21, з чаю на оборону від недуги рака 193 дол., на фіранки до резиденції Владики — 610 дол., на подорож д-ра Славутича — $40.00, на фонд для Сповільнених Дітей — 50 дол.,інші добродійні діла — 20 дол., на прикрасу церкви — $63.61, сповнення буджету до СУК — $333., на будову нової авдиторії при Катедрі 16,000 дол.

Комітет української школи — головою була пані Н. Фарина. До школи учащає 85 дітей. Учителів є чотири. Діти школи брали участь в великім концерті КУК, в 100-і роковини смерти Т. Шевченка. Також відсвяткували концертом День Матері і св. Миколая. Діти передали Різдвяну програму через телевізію. Комітет освітно-культурний — очолювала пані О. Семчук, на кожних зборах через 20 хвилин цей комітет переводить відповідну програму. Також курс писання писанок для сумківців і курс вишивання для членок молодого братства. Ком. садочка — очолювала пані В. Понич. Дітей до садка ходило 27. Улаштовано два концерти, і передано на будову авдиторії 200 дол. Ком. молодого відділу СУМК — пані Чорнел голова. Сумківці сходилися кожної пятниці і переводили корисну програму. Діти приготовили різдвяну містерію „Вефліємська зоря". Сумківці брали участь у Святі Книжки концерт під час з'їзду св. Івана, виступали в величавім святі Шевченка. Діти передали 240 дол. на будову нової авдиторії.

Комітет українських танців — голова пані П. Стечишин. До школи танців ходило 65 дітей. Брали участь в різних імпрезах при Катедрі, а та-

кож відбули величавий виступ. Комітет передав 500 дол. на будову нової авдиторії.

Церковний комітет — очолювала пані Т. Лазарович, викінчено гарні накривала до церкви. Цей комітет багато часу покладає для піддержування і прикраси церкви. Добродійний комітет — пані М. Солован, голова. Улаштовано чай на дохід фонду поборювання Рака, інтересувалися справами Білого Хреста, Сповільнених Дітей і брали участь в компаніях на збирання фонду на добродійні цілі. Кожного року відділ платить за перебування одної дитини на площі оселі „Барвінок". Комітет фінансував того року одну дитину.

Комітет відвідування хворих — очолювала пані Г. Янішевська: відвідали 23 членкинь і вислали квіти 27 разів. Соціяльний комітет — голова пані А. Особа. Замовляв провізію 16 разів на перекуски і перепровадив чай, на журнал „Промінь" на виставу мистецтва, членський і ювілейний чай.

Комітет видавничого фонду — голова пані М. Михайлишин. Зібрано 190 дол. Розіслано через Союз спис жертводавців нашого відділу до цього фонду.

Комітет журнала „Промінь" — очолює пані Е. Верхомин. Відбулося свято журнала з чайним прийняттям. Прихід 126 дол. і зібрано 117 нових передплатників. На пресовий фонд зложено 93 дол. Комітет весільних прийнять — очолювала пані Р. Скакун, перевів поважне число весільних прийнять.

Членський комітет — очолює пані А. Скуба. Комітет заохочував пань при громаді ставати членками відділу. Також перевів членський чай де принимається нових членок відділу. Ювілейний комітет — очолювала пані М. Михайлишин. Відсвятковано 35-літ існування відділу, програмою і чайним прийняттям. Також з цієї нагоди взято фото — всіх членок відділу.

Комітет маєткових господинь — голова була пані П. Довганюк, яка тримає спис наших господарських устаткувань при Катедрі і залі М. Грушевського. Комітет господинь відділу при Катедрі — очолювала пані А. Ґрегорі. Складається з членок — господинь-кухарок, які приготовляють різні обіди, вечері і прийняття та перекуски під час базарів і т. п.

Базаровий комітет — відбув успішний базар, з якого був великий прихід до нашої каси. Репрезентантки: до Льокальної Ради — була пані М. Лазарук, до Союзу Національностей пані А. Чорнел, до Домашної оборони — пані Ґ. Яремчук.

Комітет радіо-передач — очолювала пані С. Василишин. Говорила раз промову пані К. Засійбіда. Виясснено, що вже передачі ці закінчено.

Архівістка і бібліотекарка — пані О. Слюзарчук занимається цією працею і тримає наші архіви та провадить нашою бібліотекою в доброму порядку.

Заряд відділу на 1962 рік — голова — С. Гриник, уступаюча гол. — М. Будник, 1 заст. гол. — А. Скуба, 2 заст. гол. — Р. Колісняк, 3 заст. гол. — К. Кругляк, 4 заст. гол. — М. Самоїл, 5 заст. гол. — Р. Кей, рекор. секр. — Л. Івасюк, кореспод. — М. Лазарук, заст. кореспод. — О. Ганочко, касирка — Л. Ґрегорі. Контрольна комісія — В. Маланчук, М. Гнатюк, Н. Базюк і М. Гавриш.

Комітети відділу: української школи — Н. Фарина, церковний — Т. Лазарович, соціяльний — А. Особа, садочка — В. Романчук, укр. танців — М. Мельничук, молод. відділу СУМК — А. Чорнел, освітно-культур. — О. Семчук, добродійної праці — П. Винничук, членства — С. Магус, журнала „Промінь" — Е. Верхомин, базаровий — М. Гавриш, бібліотеки і архиву — О. Слюзарчук, Локал Кавнсил — репр. — Д. Олескі і М. Солован, відвідин хворих — Н. Стефанець, Союз Національностей — А. Чорнел, видавничого фонду — М. Михайлишин, Домашньої Оборони — Ґ. Яремчук, маєткових господинь — П. Довганюк і Г. Янішевська. репр. до Музею — Д. Корпан, ювілейної книжки — Д. Янда.

ФОРТ ВІЛЛІЯМ, ОНТ.

Відділ ім. Ольги Басарабової

Річні збори жіночого товариства відбулись 31 січня, 1962 року у Тов. Просвіти. Збори відкрила голова, пані А. Ландяк. Предсідницею зборів була пані А. Віктова, секретаркою, пані М. Грицишин.

Діяльність тов. за 1961 рік була слідуюча: протягом року відбулось 5 зборів, 1 спільне засідання з відділом Доньки України і Лесі Українки при Церкві св. Благовіщення, 2 звичайні засідання, 1 вечеря для Союзу Самостійників на Новий Рік, 1 вечеря для Взаїмної Помочі, 2 вечері для Тов. Просвіти, 3 вечері для бизнисменів, 1 святочні сходини присвячені у память Ольги Басарабової, 1 спільний чай Ольги Басарабової і Доньки України, 1 спільне прийнятя 3-ох відділів для доміняльної голови пані Стефані Пауш, 1 продаж печива у склепі Сімсон Сірс, 1 спільне прийняття для пані Савелі Стечишин. Членкині помагали на Марч оф Даймс. Наш відділ є членом льокального жіночого КУК. Вислали квіти хворим членкам до шпиталю. Купили кухню для Тов. Просвіти. Тов. зложило жертви на: „Український Голос" 5 дол., „Промінь" 5 дол., Червоний Хрест 5 дол., Недуга рака 5 дол.

Заряд на 1962 рік, вибрано через аклямацію: уступаюча голова — Р. Баран, місто голова — А. Ландяк, заст. голови — К. Грицик, рекор. секр. — М. Грицишин, фін. секр. — С. Павчук, касієрка — О. Новак, гардероби — Балабан, господині — Верстюк (старша), Робяк, Паланиця Контрольна комісія — А. Віктова, Р. Баран і М. Шурбот. Опікуни хворих — М. Галіцка, Паланик. Представниці до КУК — А. Ландяк, Р. Андрус і Р. Баран.

А. Ландяк, голова
М. Грицишин, рек. секр.

ВАСЕТНА, АЛБЕРТА.

Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори жін. товариства у Васетна відбулися в домі Ванечко. Збори відкрила голова товариства пані Ванечко. Секретарка пані Криса перечитала звіт діяльности. Праця товариства за рік: Заходами т-ва відбулось два обіди, 2 базарі, 4 чайник прийнять і один вечерок в честь Всеч. о. і добр. Фляків. Членки помагали двома похоронними обідами. Дали на церкву 500 дол., на шафи до кухні, жертвували добр. фонд $13.50.

З 1960 р. осталось у банку	$642.87
Приходи в 1961 р.	679.18
Розходи в 1961 р.	732.45
Осталось в касі	589.60

Заряд т-ва — пані: Анна Ванечко — голова, Анна Петрик — заст. голови, Марія Криса — секр. рекор., Катерина Макаренко — касієрка. Контрольна комісія — Марія Рогоза, Васі Вирун, Розалія Котиляк. Сестриці — Анна Петрик, Анна Ванечко, Швець і Зон.

А. Ванечко, голова
М. Криса, секретарка

НЮ ВЕСТМІНСТЕР, Б. К.
Відділ ім. О. Пчілки

Річними зборами відділу з дня 4-го грудня, 1961 р. закінчилася його діяльність на 1961 р. і згідно зі звітами її можна окреслити як слідує:

Від самого початку 6-літнього існування відділу, ця діяльність зосереджується на проблемах розросту й скріплення нашого рідного життя в рямцях Укр. Правосл. Громади в Ню Вестмінстері, Б. К., з якою наше місцеве жіноцтво творить одну нерозривну цілість.

На протязі минулого року т-во відбуло 10 регулярних місячних, 1 надзвичайні піврічні, 1 річні — зборів, та 5 засідань.

Для збереження рідних традицій було улаштовано: Спільні Святу Вечеру й Свячене, 2 пущення-забави та успішно переведено розпродаж різдвяного й великодного печива та писанок.

Опікуючись рідною школою, відділ матеріяльно піддержав влаштування дитячих імпрез: Різдвяного концерту (Миколайка) та Свята Матері.

Також відбуто 2 базарі з бінгами, тощо, обіди на храм і візитацію Преосв. Владики Андрея, чайні прийняття з нагоди відвідин з централі пані Засійбіди та з пров. екзекутиви на Б. К. пані Масцюх, 2 прощальні прийняття, 1 поминки.

Відділ взяв участь у виставі й концерті 100-ліття смерти Т. Шевченка у Ванкувері. З цієї ж нагоди відділ замовив 700 шт. ювілейних тарелів з портретом Т. Шевченка й народними вишивками в цілі доходу на місцеву Церкву.

По Службах Божих — перед зборами чи імпрезами часто приготовлювано перекусу, кілька раз окремі бінга, 4 забави-бенкети, кілька випродажів уживаних речей.

Комітет для відвідування хворих відвідував шпиталі й дома хворих осіб, жертвуючи для них дарунки.

Для піддержання розбудови церковно-громадського життя відділ пожертвував на місцеву Церкву, себто сплачення довгів громади понад $1,000,00 та докупив найконечніші речі устаткування у громадськім приміщенні й парафіяльнім домі.

Співпраця з громадою, себто її зарядом і о. Настоятелем М. Дебрином була якнайкраща, бо всі разом були пройняті тою ж важною проблемою розбудови й скріплення церковно-релігійного та суспільно-національного життя на терені Ню Вестмінстеру — Бирнабі, Б. К.

Фінансовий звіт:

З року 1960 осталось	$1,307.84
Прихід в 1961 р.	1,994.22
Розхід в 1961 р.	1,754.23
У касі остало	1,547.83

Заряд на 1962: уступаюча голова — К. Коропатницька, голова — О. Реваковська, заст. голови — М. Ракочі, рекорд. секр. — М. Терлецька, фін. секр. — М. Микитин, касієрка — Н. Микитюк, кореспо. секр. — добр. К. Дебрин.

О. Реваковська, голова
Добр. К. Дебрин, секр.

ВИЛЛІНҐДОН, АЛБЕРТА.
Відділ ім. Наталії Кобринської

Наш відділ нараховує 34 членки. Відбулося 9 звичайних зборів, 2 позачергових і річні збори. Всі обіжники були читані та виконані в міру можливості. Товариство опікується недільною та рідною школами, а також молодшим відділом СУМК. На свято Св. Миколая роздали дарунки дітям нед. і рід. школи. Членки товариства ходили з колядою на потреби місцевої церкви. Відсвяткували величавим концертом, 100-ті роковини з дня смерти Т. Г. Шевченка, сумківки допомагали при чайному прийнятті. Шкільний комітет разом з учительками підготували дитячий концерт на свято День Матері, того дня молодший відділ СУМКу приймав усіх гостей чаєм.

Товариство дбає про чистоту та прикрасу Божого Храму. Відслужено Служби Божі, за ініціятивою жін. тов. — Поминальна за наших членок, що відійшли у Вічність, Соборна — на День Подяки та у Великий Піст для сповіди дітей. Приготовлено обіди на такі оказії: Храмове свято, День Подяки, два весільних, ювілейний бенкет товариства та один поминальний. Цього року наше товариство святкувало 30-ліття заснування. В день свята Преосвященний Владика Андрей Єпископ Едмонтону та Західньої Єпархії, молився в нашій Церковці за наші успіхи на будуче. На ювілейнім бенкеті були присутні від централі СУС, СУК та провінціяльної екзекутиви — пан Л. Г. Фарина, пані Р. Карпяк, Н. Фарина, К. Засійбіда та інші достойні гості. В нашому відділі є шість заслужених довголітніх членок, які отримали грамоти від централі Союзу, за щиру та віддану працю для товариства поверх 25 років.

Шкільний комітет разом з зарядом тов. улаштували пікнік для дітей нед. та рід. школи. Вислали делегатку на провінціяльний з'їзд до Едмонтону. Улаштували чайне прийняття для бувшої голови нашого відділу пані Л. Федюк, відїжджаючої до Едмонтону на стало. Перепровадили збірку в місті на Інститут Сліпих. Мали два випродажі печива. В звязку з навчанням української мови в 11 клясі місцевої школи, тов. передало 25 дол., як нагороду для студента з найвищими марками з української мови. Придбали нових книжок для бібліотеки. Докупили деякі речі до церкви. Мали три розіграшки. Приготовили чотири перекуски. Купили меблі до резиденції. Мали дві забави пущення. Товариство передплачує журнал „Промінь". Товариство заплатило за одну дитину, що перебувала на оселі Барвінок. Докупили посуду до кухні. Купували квіти членкам з приводу втрати близької родини. Приєднали три нових членки до товариства. Прочитано кілька рефератів отцем С. Столярчуком. Улаштували осінній церковний базар, разом з зарядом громади. Наше товариство тісно співпрацює з церковним зарядом.

Фінансовий звіт:

З 1960 р. осталось	$1,677.54
В 1961 р. прихід	1,524.08
В 1961 розхід	1,844.30
В касі осталось	1,357.32

Заряд: Марія Шевчук — голова, Вік. Лазарук — заст. голови, Анна Бідняк — касієрка, С. Столярчук — секретар.

Марія Шевчук, голова
С. Столярчук, секретарка

ВІННІПЕҐ, МАН.
Відділ ім. Ольги Кобилянської

Річні збори жіночого т-ва відбулись у вівторок 5-го грудня 1961 року, в залі церкви св. Михаїла. Збори відкрила голова т-ва, молитву прочитав Всеч. о. Ґоргіца. Після молитви, Всеч. о. Ґоргіца побажав т-ву найкращих успіхів у праці на 1962 рік.

Представницею зборів була пані М. Кравчук. Річний звіт діяльности

дала голова т-ва пані В. Ґоряк, а також поодинокі членки уступаючого заряду. Діяльність т-ва за минулий рік:

Місячних зборів відбулось 9; одні збори надзвичайні. Приготовлено спільне свячене. В часі Різдвяних свят членки ходили колядувати, на церковні потреби. Відбулось 2 базарі, весняний і осінній. Улаштовано 2-ві забави, приготовлено обід на храмове свято, відсвятковано 30-ту річницю заснування т-ва. Минулого року жіноче т-ва спільно з громадою, багато праці вложили, на помалювання і обнову церковної залі в якій провадиться наука рідної школи. Силами т-ва багато закуплено устаткування для залі і кухні, пошиті фіранки куплені вішаки, нову кухню, і посуд. До парафіяльної хати під час мальовання залі членки працювали удекоровуючи залю, та приготовили перекуску і чай людям доброї волі, які приходили малювати залю. Спільно з рідною школою т-во відсвяткувало День Матері з рефератом концертовою програмою і чайним прийняттям. В часі цього свята була проведена кампанія на журнал „Промінь", а також випродаж домашнього печива.

Помимо праці льокального порядку т-во спричинилось своєю допомогою в часі Шевченківського здвигу у Вінніпегу, у прийнятті гостей в час конференції Союзу Українок Канади і в продажі програмок та відзнак на арені і авдиторії театру. Прий мали участь в збірковій акції Фонду Допомоги 17 червня в „Теґ-дей".

Маємо своїх представниць в комітеті Українок Канади в особах пані Е. Медведюк і пані А. Фотій, також т-во причинилось в часі чайного прийняття в Годсон Бей в користь сліпих. Т-во приймало участь в провінціяльному ювілейному з'їзді Союзу Укр. Канади, допомагали в чайному прийнятті для гостей. Причинилось допомогою у КУК до бенкету для хористів, які звеличали свято Т. Шевченка. На протязі року членки відвідували хворих членкинь у шпиталі і дома. Товариство жертвувало на видавничий фонд А. Йонкер 10 дол., для улаштування виставки мистецьких творів українського скульптора О. Архипенка у театрі авдіторіум 10 дол., на рідну школу передано 41 дол., на Колегію св. Андрея, на видавничий фонд Союзу Українок Канади, на фонд пров. екзекутив Союзу в Манітобі. Товариство сповнило свій бюджет до централі.

З року 1960 осталось	$ 916.51
Прихід в 1961 р.	2,065.09
Розходи в 1961 р.	2,111.47
В касі осталось	894.39

Заряд т-ва на рік 1962: голова — Вікторія Ґоряк, заст. голови — Марія Кравчук, рекорд. секретарка — Раїса Супрун, фінансова секретарка — Віра Кукса, касієрка — Анна Гладій. Контрольна комісія — Марія Медведюк, Домна Шиховська і М. Чузик. До Комітету Українок Канади представниця Єлисавета Медведюк і Анна Фотій. До допомогового Комітету Домна Тарновецька і Домна Кристанович. Господині: Марія Морис, Анна Фотій і О. Ярема.

В. Горяк, голова
Раїса Супрун, секр.

ДОНВЕЛ, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жіночого тов. в Донвел відбулися 5-го грудня вечером. голова пані М. Склярук відкрила збори піснею „Отче небесний". Предсідницею зборів була М. Склярук. Тов. відбуло 7 місячних зборів і 3 засідань заряду. Секретарка і касієрка та урядниці дали звіти з річної праці. Звіти знаходяться в порядку. Особливо відзначено працю недільної школи, в якій учащає 46 дітей і учать 3 членки, пані: П. Процишин, А. Маковська і М. Склярук. 1961 році членки ходили колядувати і відбули День Подяки з Службою Божою в церкві а по Службі мали загальний обід в Народнім Домі. Відбули 1 пікник і курячу вечерю. Членки займаються продаванням перекуски, що пятниці, коли відбуваються тижневі танці наші членки дарували фонди на церкву і помагали фінансово сплатити довг з будови Нар. Дому і дали жертви на Червоний Хрест, Інститут в Саскатуні, Кенсер фонд, Ментал Гелт, Інститут для сліпих, на з'їзд і відвідування хворих.

З приємністю зазначуєм, що між членками існує довіря, пошана, і порозуміння. На 1962 рік тов. має приємність вітати 6 нових членок.

Фінансовий звіт:

З 1960 року лишилося в касі	$ 157.90
Прихід за 1961 р.	1,519.51
Розхід за 1961 р.	1,384.42
В касі остало	292.99

Заряд на 1962 рік: почесна голова — А. Розновська, голова — М. Склярук, заст. голови — П. Процишин, рек. секр. — В. Мазур, фін. секр. — Л. Петрів, касієрка — А. Маковська. Контрольна комісія — А. Копельчук і А. Склярук. Комітет — М. Склярук, Л. Петрів, О. Симбалісти і С. Маленовіч.

Маруся Склярук, голова
Василина Мазур, секретарка

БЮКЕНАН, САСК.
Відділ ім. Л. Українки

Жіноче товариство в Бюкенан успішно закінчило рік 1961. Протягом року відбулося 9 місячних зборів на котрих обговорювали всякі надходячі справи, читали обіжники і закінчували збори чайним прийняттям. Буджет до централі був сповнений вповні.

Діяльність протягом року: Членки ходили колядувати на Різдвяні Свята. Подали перекуску на Великодний понеділок, справили храмовий обід. Подали обід на День Подяки і заразом прийняли молодь. Занялися осіннім базаром і подавали інші перекуски.

Цього року нашим головним проєктом було помалювати і поправити церкву. Це діло вдалося дуже успішно. Церкву гарно помалювали. Майже вся робота була даром і велике признання належиться всім тим що так щиро працювали. До церкви докупили деякі речі і поправили огрівач за роботу і поправки жіноче товариство заплатило.

Також помалювали кухню у Народнім Домі і купили електричну піч та інші потрибні речі.

Жіноче товариство заплатило за фарбу і за потрібну працю.

Видаток на церкву був около — 800 дол., видаток на Народний Дім около — 100 дол., інші видатки — на стипендійний фонд — 5 дол., Червоний Хрест — 3 дол., організаційний фонд — 5 дол. Купили книжку білетів на Інститут Могили — 9 дол., на оселю Соняшний Купіль — 10 дол.

Разом з членами церкви і Нар. Дому відбули два прощальних вечорків — а це були для п-ва Кей і Шкарчоків, хорим членкам купували маленькі дарунки. Членки тримали порядок і чистоту в церкві і кухні Народного Дому. Голова подякувала товариству за кооперацію і співпрацю.

Слідував вибір заряду на рік 1962 пані: — голова — Ю. Талпаш, місто голова — Д. Кінащук, кор. секр. — І. Скорець, рек. секр. — А. Стінка, ка-

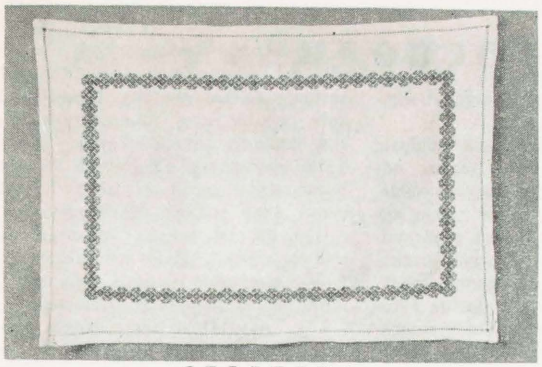

СЕРВЕТКА

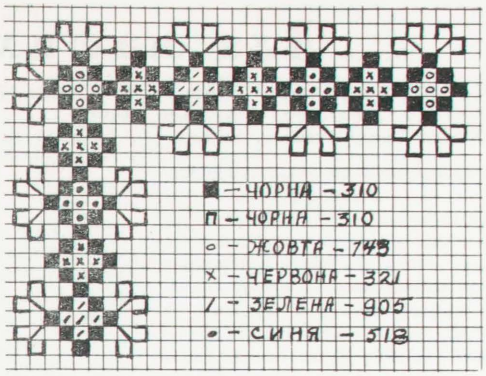

Подовгувата серветка з білого полотна прикрашена гарною вишивкою. Ніжний взір, що біжить навкруги, виконаний хрестиками і стебнівкою, а краї серветки викінчені мережкою. Така подовгувата серветка надається на столик, на тацу або на їдальний комплект (плийс метс).

Матеріял: біле ірляндське лляне полотно або панама.

До вишивання вживати нитки марки Д.М.С. — червона 321, зелена 905, жовта 743, синя 518, чорна 310.

Ця серветка є в Музею Союзу Українок в Саскатуні.

За Комітет Мистецтва і Музею:

Марія Бурак

сієрка — К. Василів. Кон. ком. — І. Скорець, А. Котик, В. Кицан, господині — А. Роляк, А. Федак, М. Сеньків, сестриці — А. Стінка, А. Дорошенко, З. Дробот.

Ю. Талпаш, голова
І. Скорець, секретарка

АЙТУНА, САСК.

Відділ ім. Св. Кн. Ольги

Річні збори жіночого тов. св. княгині Ольги відбулися в Народнім Домі 4-го лютого 1962.

З причини зимових морозів та не погоди членкиням годі було зібратися, щоб відбути річні збори.

Голова пані Бередюк відкрила збори і попросила отця Хоменка, щоб провів молитву, відтак подякувала членкиням за співпрацю. Секретарка та касієрка здали звіти свої праці.

Ми через рік мали 9 місячних зборів, відбули свято Шевченка, мали спільне свячене, весняний базар давали вечерю через два вечері в часі осіннього базару який ми спільно відбуваємо з церковною громадою.

Ми мали обід для учителів під час їх конвенції в нашім містечку.

На жаль наші членкині є порозкидувані по фармах і нам тяжко зійтися, але ми стараємося підтримувати нашу церкву, минулого літа ми постаралися лляного полотна і дали членкиням вишити. В нас всі обруси в церкві є вишиті. Так само ми збудували кухню коло Народного Дому при помочі церковних членів.

Фінансовий звіт:

З року 1960 осталося	$ 456.06
Прихід в 1961 р.	1,026.51
Розхід в 1961 р.	748.95
Осталось в касі	746.27

Старий заряд лишився на рік 1962 який складається з цих осіб: голова — М. Березюк, заст. голови — П. Смеснюк, секр. — Софія Давидюк, касієрка — Марія Гребенюк, контрольна комісія — М. Мартинюк, М. Воловідник при помочі священика. Сестриці — Спільчак, Семеснюк, А. Козій, Лицюк, Буряник.

Софія Давидюк, секр.

ҐРОНЛІД, САСК.

Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори жіночого т-ва ім. О. Басарабової в Ґронлид, Саск. відбулися в Українськім Народнім Домі ім. Т. Шевченка 26-го листопада 1961 р.

Збори відкрила голова, пані О. Добровольська, яка також була представницею цих зборів. Секретарювала пані Кат. Николюк. Звіт з цілорічної праці дала пані Ґеня Боднарчук. Збірки товариства в протягу року відбувались у міру потреби. Товариство справило вечерок „бінго", дало перекуску під час випродажі в п-ва Антонійчуків, т-во сповнило свій буджет до централі. На місцеву церкву т-во пожертвувало 75 долярів.

Осталось у касі з 1960 р.	$80.76
Приходи в 1961 р.	52.96
Розходи в 1961 р.	32.61
Осталось в касі	101.10

Заряд т-ва 1962 р. пані — О. Добровольська — голова, О. Боднарчук — заступ. голови, Катерина Николюк — секретарка, Ґеня Боднарчук — касієрка. Контрольна комісія — Марія Микульська, Марія Боднарчук. Сестриці до церкви — Марія Боднарчук, Анна Козак. Господині — Настя Гандзюк, Марія Микульська і Геня Боднарчук.

К. Николюк, секретарка
О. Добровольська, голова

МАРІЯ ДУТЧАК

Йорктон, Саск. — В суботу 10-го березня ц. р. впокоїлася в Бозі на 51-му році життя по довгій і важкій недузі добра членка Української Православної Церкви, як також добра довголітня членка Союзу Українок Канади Марія Дутчак, з дому Гоменюк. Вона народилася в Канаді й більшу часть свого життя прожила в Канорі, Саск. і Йорктоні. До товариства Союзу вписалася ще в 1935 році й через цілий час своєї приналежности, як в Канорі так і Йорктоні, була активною членкою, занимаючи деякий час пости в заряді й різних комітетах. В 1960 році була нагороджена товариством грамотою 25-літньої приналежности до Союзу. Покійна Марія була лагідної вдачі, завсігди тиха й зо всіма згідлива. Жіноче товариство в Йорктоні зі смертю покійної втратило щиро-віддану свою членку.

Для наших господинь

Цей відділ веде пані А. Сенів з Едмонтону, референтка домашньої економіки Союзу Українок Канади.

Як приготовити до стола огородину з консерв

Сцідити юшку з городини, дати юшку до пательні і поставити на гарячу плиту. До юшки з городини дати трошки цукру і дрібку масла. Не накривати х а й покипить 5 хвилин, щоб більше як половина юшки википіла. Перед тим як подавати на стіл, дати городину до кипячої юшки і нехай покипить 3 хвилині дуже повільно.

Теляча печінка з грибами

1 фунт телячої печінки
½ склянки молока
¼ фунта свіжих грибів, або ½ фунта білих свіжих печериць
4 ложки масла
1 ложка оливи
сіль.

Печінку помити, обібрати з оболонки, порізати в тонкі широкі пластинки, спарити кипячим молоком. Розігріти на пательні оливу, додати масла, обсмажити її з обох боків і укладати на огрітий полумисок. Посолити. Окремо підсмажити на маслі покраяні свіжі грибки і подавати разом з печінкою.

Подала Павліна Бугера

Картопляні пляцки

5 ложок муки
1½ фунта обираної картоплі
1 мала цибуля
1 яйце (невбиване)
1½ ложечки соли
⅛ ложечка перцю.

(Щоб потерті картоплі не чорніли приготовану масу треба негайно смажити).

Виміряти муку. Картоплі обібрані і сполокані потерти на тертці, потерти також цибулю, додати яйце, сіль перець і муку і все добре вимішати. Дати пательню на середньо-гарячий кружок, дати масло і накладати масу ложкою на гарячу пательню, смажити аж стане румяне і тоді обернути на другий бік і смажити аж стане румяне. Подавати на стіл з мясом або квасною сметаною.

Знаменитий сирник (на 12 осіб)

1 горня просіяної муки
¼ горнятка цукру
1 ложечка потертої скірки з цитрини
¼ ложечки ванілії
½ горнятка масла
3 жовтки
5 пачок 8 унцових сира (крім чіз)
1¾ горнят цукру
3 ложки муки
¼ ложечки соли
½ ложечки потертої скірки з памаранчі
½ ложечки потертої скірки з цитрини
¼ ложечки ванілії
5 середньої величини яєць (нерозбитих)
¼ горнятка густої сметани.

Розмішати: муку, цукор, скірку з цитрини і ванілію; додати масло і один жовток. З того зробити тісто, виробити в галку, завинути у восковий папір і дати до холодільника на одну годину.

Загріти піч на 400° Ф. Розтачати ⅓ тіста між восковим папером посипанім мукою, яких 9½ цалів кругло обемом. Вложити у вимащену круглу бляшку закривши спід. Пекти 10 хвилин, щоб стало жовтаве. Вихолодити. Розтачати решта тіста, розрізати на половину поздовж, вимастити боки бляшки де пікся спід. Виложити тісто по боках бляшки.

Маса з сира

Нагріти піч на 500° Ф. Сир вбивати, щоб став пухкий і легкий. Додати 1¾ горнят цукру, 3 ложки муки, сіль, скірку з помаранчі і цитрини (по пів ложечки кожної), ванілію, два жовтки і 5 цілих яєць. Яйця давати по одному на раз і за кожним разом добре вбивати. На останку додати сметану. Вимішати і дати всю цю масу на вистелену тістом бляшку. Пекти у вище зазначеній температурі 12 хвилин. По цім температуру зменшити на 200° Ф. і пекти одну годину. Вихолодити.

Цей сирник можна подавати на стіл в кількох відмінних видах — 1 — з сметаною — верх покрити ¼ цаля загрубо квасною сметаною.

2 — помастити верх якими завгодно конфітурами (джемами) або презервованими овочами.

3 — боки довкола можна виложити свіжими покраяними овочами — ананасом, бросквинами, або полуницями; верх потрусити посіченими оріхами.

ЯК ПЕКТИ КУРКУ

1. Вичистити 4 до 5 фунтову курку. Натерти всюди половиною цитрини і натиснути тут то там соку, потрусити з легка „нотмег" і натерти ним курку. Зробити начинку, начинити і звязати курку довкола.

2. Змішати 4 ложки мякого масла і 1 ложку спорошкованої гірчиці. Виложити цю масу на курку. Посолити і поперчити курку і вложити на бляшку (не накривати). Пекти в температурі, 350° Ф.

3. Зробити підливу — коли курка вже спечена, вибрати її з бляшки і поставити в теплім місці. Бляшку поставити на гарячім кружку, щоб товщ закипів, дати одну бляшанку „Консомей" і щоб скоро закипіло, мішати аж поки закипить. Гарячу подавати на стіл. Ця підлива буде дуже смачна.

ОЛАДКИ З КАБАЧКІВ

2 фунти кабачків
1 склянка муки
½ склянки молока
3 стол. ложки масла
2 яєць
2 стол. ложки цукру
1 неповну чайну ложечку соди
квасна сметана.

Обчищені кабачки потерти на тертці, додати просіяну муку, молоко, цукор, сіль, яйця, соду, все добре вимішати. З підготовленої маси смажити оладки (смажити на пательні на олієві, або на маслі).

„Радянська Жінка"

Похорон відбувся в вівторок 13-го березня при співучасти великого числа її родини, членок товариства й знайомих. Похорон відслужив Всеч. о. В. Бойчук, а дякували п. Н. Стратійчук з Йорктону й п. Стратійчук з Канори. При останнім цілуванні, на заклик пароха, учасники похорону зложили на невянучий вінець для покійної $64.28, з чого 10 дол. призначено на пресовий фонд журнала „Промінь". Щира подяка жертводавцям, а Покійну Марію хай Господь прийме там, до оселі праведних.

о. В. Б.

ЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

Відділ ім. Княгині Ольги — Кадворт, Саск. —	$15.00
Відділ ім. Св. Ольги — Етелберт, Ман. —	10.00
Пані В. Михайленко — Саскатун, Саск. —	5.00
Пані Домка Ковач — Торонто, Онт. —	3.00
Пані Н. А. Григорчук — Етелберт, Ман. —	3.00
Пані М. Бойчук — Саскатун, Саск. —	3.00
Пані П. М. Якимець — Едмонтон, Алта. —	2.00
Пані М. Филипчук — Монтреал, Кве. —	1.50
Пані К. Грабовська — Торонто, Онт. —	1.50
Пані М. Гикава — Вінніпеґ, Ман. —	1.50
Пані Т. Ткачик — Кридор, Саск. —	1.50
Пані В. Доброліж — Едмонтон, Алта. —	1.50
Пані А. Макарчук — Рейні Ривер, Онт. —	1.50
Пані Д. Чеберяк — Вишарт, Саск. —	1.50
Пані А. Капач — Едмонтон, Алта. —	1.50
Пані П. Никифорук — Борден, Саск. —	1.50
Пані М. Драган — Монтреал, Кве. —	1.50
Добр. А. Удод — Форт Френсес, Онт. —	1.50
Пані М. Ревуцька — Овкбеньк, Ман. —	1.00
Пані Марія Елков — Мусідора, Алта. —	1.00
Пані Марія Сорокан — Бенкенд, Саск. —	1.00
Панна Марія Керелюк — Вишарт, Саск. —	1.00
Пані Марія Олійник — Гаєс, Саск. —	1.00
Пані А. Дмитрів — Вінніпеґ, Ман. —	1.00
Пані Параскевія Вюн — Торонто, Онт. —	1.00
Пані А. Кирилюк — Гелок, Міннесота —	1.00
Пані О. Шнурко — Содборі, Онт. —	1.00
Пані Ніна Жовкевич — Содборі, Онт. —	1.00
Пані А. Галик — Ватерфорд, Онт. —	1.00
Пані Марія Ґургула — Виндзор, Онт. —	1.00
Пані П. Гарасимів — Виндзор, Онт. —	1.00
Пані Марія Ставова — Портедж Ла Прері, Ман. —	1.00
Пані К. Єренюк — Едмонтон, Алта. —	1.00
Пані Люба Куць — Едмонтон, Алта. —	1.00
Пані К. Ксянзина — Ред Дір, Алта. —	1.00
Добр. Минедора Фотій — Торонто, Онт. —	.50
Пані К. Федейко — Геффорд, Саск. —	.50
Пані К. Сосницька — Монтреал, Кве. —	.50
Пані Ф. Заборняк — Виндзор, Онт. —	.50
Пані Анна Карпів — Монтреал, Кве. —	.50
Пані А. Василик — Едмонтон, Алта. —	.50
Пані П. Саламандик — Едмонтон, Алта. —	.50
Пані В. А. Шапка — Белис, Алта. —	.50
Пані Н. Рудко — Стар, Алта. —	.50
Пані Анна Буяр — Форт Френсес, Онт. на початку 1961-го р. —	3.00

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Пані А. Євчук, Дависвю, Онт. —	3
Пані М. Дорош, Саскатун, Саск. —	2
Пані М. Вакалюк, Венкувер, Б. К. —	1
Пані Н. Микитюк, Вернон, Б. К. —	1
Пані А. Стечишин, Вінніпеґ, Ман. —	1

Всім жертводавцям на громадських збірках, поодиноким передплатникам, які з доброї волі, оцінюючи значення свого журнала, долучують до передплати і пресовий фонд, всім тим, що працюють, приєднуючи нових передплатників для журнала, складаємо найсердечнішу подяку. — **Адміністрація.**

МОНОГРАФІЯ ПРО О. ДОВЖЕНКА

Вийшла з друку перша у вільному світі критична монографія про визначного українського кінорежисера О. Довженка. Автор монографії — мистецтвознавець і критик Борис Берест.

Випуск книжки про О. Довженка збігся з двотижневим фестивалем його фільмів у Нью-Йорку, що відбувався недавно. Монографія допоможе невтаємниченим глядачам його фільмів з об'єктивною критичністю оцінити їх, правильно зрозумівши їх суть.

Не зважаючи на дивовижну працьовитість і непересічну продуктивність О. Довженка, його творчість мало досліджена. З усіх мистців українського кіна його постать завжди була найбільше контроверсійною. На протязі ряду років його було переслідувано і примушувано жити й творити поза Україною. На еміграції його фільми було бойкотовано і замовчувано.

Тільки тепер, по смерті талановитого режисера, прийшов час зробити повну переоцінку його творчости, поглянувши на її минуле з позицій сучасности і на сучасне з позицій майбутнього. Прийшов час звернутись до глядачів його фільмів і читачів його творів довженківськими ж словами: „Відкиньте геть усі п'ятаки мідних правд. Залишите тільки чисте золото правди".

Книжка Бориса Береста дбайливо видана на люксусовому крейдяному папері. Вона має 128 стор. тексту та понад 80 ілюстрацій (переважно кадрів з фільмів О. Довженка). Ціна монографії — $1.50.

Замовляти її можна через в-во „МЕТА",
236 East 14th Street, New York 3, N.Y., USA.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО КІНА

Наукове Товариство ім. Т. Шевченка в США видало друком давно очікувану книжку Бориса Береста „Історія українського кіна".

Українське кіно — це — самостійна, незалежна галузь мистецтва. Це — незід'ємна складова частина української культури взагалі, а національного мистецтва — зокрема. Адже на протязі 65-ти річного існування українське кіно зароджувалось, викристалізовувалось і розвивалось як самобутня галузь мистецтва, як повноправна складова частина культурних надбань нашого народу.

„Історію українського кіна" видано в значно збільшеному об'ємі (272 стор.) на люксусовому крейдяному папері великого формату (8½" x 11½") та оздоблено великою кількістю ілюстрацій (понад 450). Цю монументальну працю оправлено в тверду шхіряну обгортку з золотим відтиском.

В цій книжці подано перший повний фільмографічний довідник усіх українських фільмів, а також абетковий показник окремих фільмів і показник імен учасників фільмового процесу на Україні та на чужині. Окремі розділи присвячено українській кінематографії поза межами Батьківщини, а також українським кіномистцям в Голлівуді. Крім інших цінних документальних матеріялів, наприкінці книжки подано резюме англійською мовою. Цим самим книжка набирає ще більшої вартости. Ціна книжки — $12.50.

В зв'язку з обмеженим накладом і високим коштом друку, „Історія українського кіна" продається лише за попередньою передплатою з канцелярії НТШ:
Shevchenko Scientific Society, 302-304 West 13th St.,
New York 14, N. Y., U. S. A.

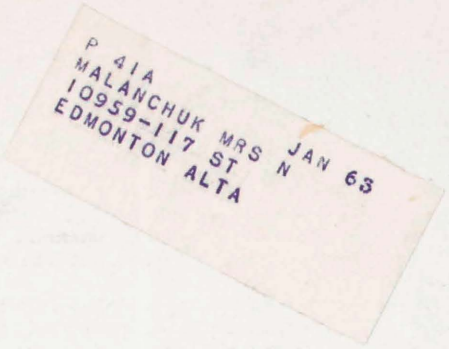

НОВІ КНИЖКИ

Юлліян Радзикевич — Полковник Данило Нечай. Історична повість у двох томах. Мовний редактор І. Ставничий. Обкладинка мистця Мирона Левицького. Накладом і друком „Нового Шляху", Вінніпег, 1961 р.

Др. Антін Княжинський — Творчий шлях Лесі Українки. Друге переглянене видання. Видано заходами Союзу Українок Америки. Філаделфія — 1961 р. Друкарня видавництва „Америки". Стор. 54.

Коли ви ще не маєте книжки

Пробудження Духа

то набудьте її тепер.

НАПИСАЛА ЦЮ КНИЖКУ НАША УКРАЇНСЬКА АВТОРКА **ТЕТЯНА ШЕВЧУК.**

Чи ваша душа буває сповнена терпінь, жалю, або огірчень? Часто шукаєте забуття і не можете його знайти.

Пізнати дійсні вартости життя, увійти в розмову з Богом, пізнати Його велику мудрість, побачити і зрозуміти душу свого ближнього — це завдання книжки „Пробудження Духа". Вона дасть вам нагоду побути самому з собою і поглянути на себе в своє духове зеркало.

Книжка має 12 окремих розділів. Гарно видана. Стор. 124. Ціна **$2.00**

Замовлення слати на адресу:

Mrs. Tania E. Bishop
1526 Riverside, Spokane 11, Wash., USA

DOMINION RESTAURANT

"Air Conditioned"

Have the Best Meals

in North Battleford for Saskatchewan

Lucyk's Book & Gift Shop

School and office supplies, China,

Gifts and Greeting cards

North Battleford, Sask.

Fort Motel Battleford's Newest

Fort Motel Battleford's newest pleasantly located (at the) junction highway 5—40—4 West.

Spacious grounds fully modern
Single, double & family units with:
Kitchenette, T.V. phones, swimming pool. Adjacent to Esso and restaurant. Reservation accepted by letter or wire. Ph. 937-2651 Battleford, Sask.

НАЙКРАЩЕ ЗАВЕДЕННЯ ДЛЯ ЧИЩЕННЯ ВАШОГО ОДЯГУ!

KINGSWAY DRY CLEANING

9232—III Avenue, Edmonton, Alta. — Ph. 477—2710

Петро Федьо і **Пилип Коваль,** власники

For the "REST" of your life

Stay at the

AUDITORIUM HOTEL

D. G. LUTZAK, Mgr.

North Battleford, Sask. Phone 445-2456

НАЙКРАЩІ КВІТИ НА ВСЯКУ ОКАЗІЮ!

MICHAEL'S FLOWERS

9712—III Avenue, Edmonton, Alta. — Ph. 477—4025

Марія Бісюк, власник

THE ROXY PHOTO STUDIO

and

PHOTOGRAPHIC SUPPLY STORE

Box 217 — North Battleford, Sask.

ВІДСВІЖУЮЧІ НАПИТКИ ДОБІРНОЇ ЯКОСТИ!

Prairie Rose Manufacturing Co. Ltd.

9611—104 Avenue, Edmonton, Alta. — Ph. 422—1881

Василь Гавриляк, власник